

sessystem. De danske undervisere er så dygtige og så gode, at de sagtens kan tåle at blive målt. Vi skal have vore egne måleinstrumenter og ikke bare henvises til det, der kommer udefra på andre præmisser.

*)

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 3 af Brian Mikkelsen (KF) (se foran) forkastedes, idet 14 (KF og FP) stemte for, 54 (S, SF, RV, EL og KRF) imod; 34 (V, DF og CD) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Lediges muligheder for selvvalgt orlov til uddannelse og selvvalgt deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser m.m.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Tidlig aktivering m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 8/10 98).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*) *Undervisningsministerens afsluttende tale er ved en edb-fejl faldet ud, men er optrykt på side 406.*

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Danmark har fået topkarakter i Europa for sin rekordlave arbejdsløshed og høje beskæftigelse. Det er nemlig lykkedes for den socialdemokratiske regering at få gang i Danmark. Udfordringerne for det danske arbejdsmarked er derfor meget positive, fordi indsatsen nu handler om at få alle dem i arbejdsfællesskabet kombineret med en målrettet uddannelse og opkvalificeringsindsats.

Arbejdsmarkedspolitikken skal derfor tilpasses til de grupper, der ikke tidligere har fået chancen for bedre og tidligere inddragelse. Intentionen med den tidligere inddragelse handler i høj grad også om at forebygge langtidsløshed. Det er et ædelt mål, som alene lader sig praktisere, hvis arbejdsmarkedets parter er indforstået hermed og forpligtet heraf.

Socialdemokratiet er derfor tilfreds med, at arbejdsmarkedets parter nu tager et medansvar ved at indgå en trepartsaftale om den tredje arbejdsmarkedsaftale. Der er for Socialdemokratiet heller ingen tvivl om, at aftalen forpligter parterne, fordi de stramminger, der foreligger, jo alene giver mening for den enkelte og samfundet, hvis der også åbnes op for beskæftigelse for ledige med en dåbsattest fra før 1948. Jeg vil godt understrege, at ændringerne ikke har eller skal have til hensigt at ekskludere, men derimod inkludere de grupper på arbejdsmarkedet, som indtil nu ikke har fået fodfæste.

Initiativerne i den tredje arbejdsmarkedsaftale cirkler omkring tre tiltag, nemlig at styrke lediges og beskæftigedes kvalifikationer og ikke mindst at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt og fleksibelt for ad den vej at øge arbejdsudbudet. Det er initiativer, som har til formål at sikre fortsat vækst i beskæftigelsen og yderligere fald i ledigheden, sådan at gryden ikke koger over.

De lovforslag, som skal sikre grundlaget for at indfri formålet, indeholder derfor i hovedtræk, at vi for voksne rykker aktivperioden frem til 12 måneder inden for 18 måneder, og at den særlige ungeindsats udvides til at omfatte alle unge under 25 år efter et halvt års ledighed inden for 9 måneder. Den samlede ydelsesperiode forkortes til 4 år med en dagpengeperiode på 1 år og en aktivperiode på 3 år.

Med hensyn til ændringerne af den aktive arbejdsmarkedspolitik, som nøje hænger sammen med afkortningen af ydelsesperioden, skal jeg

oplyse, at denne del vil fru Anne-Marie Meldgaard senere komme ind på.

På orlovssiden skal længerevarende uddannelsesforløb for ledige i dagpengeperioden fremover normalt aftales med AF som led i en handlingsplan, og ydelsen vil være uddannelsesgodtgørelse.

Der sker altså en målretning af uddannelsesindsatsen for ledige i forhold til arbejdsmarkedets behov gennem en stærkere inddragelse af AF-styringen af lediges uddannelsesvalg. Det betyder, at den ledige efter eget valg alene vil have adgang til arbejdsmarkedsuddannelser i op til 6 uger.

Herudover lægger trepartsaftalen også op til, at Folketinget bl.a. ophæver den forlængede dagpengeret for de 50-54-årige og ændrer reglerne for sygeperioden i dagpenge- og aktivperioden.

Jeg vil godt på Socialdemokratiets vegne understrege, at når arbejdsmarkedets parter er nået til enighed om at forkorte ydelsesperioden og at fjerne den særlige regel for de ældre a-kassemedlemmer, så er det også det, som Socialdemokratiet støtter. Det gør Socialdemokratiet ud fra en respekt for den danske model, der i den konkrete sammenhæng er et klart udtryk for, at parterne er ansvarlige, for, at de ældre kan blive inddraget, og fordi vi mener, at det ligger i tiden og udviklingen har vist, at det faktisk vil være noget, som også vil kunne efterlevs.

Her er der for seniorpolitikken et virkelighedsnært og konkret indhold, som kan løfte den demokratiske udvikling i en konstruktiv retning. Trepartsaftalen er også på dette punkt bemærkelsesværdig, fordi den dybest set er udtryk for et opgør med markedsmekanismens udstødende mekanismer. Aftalens essens er nemlig, at samfundet og erhvervslivet har brug for alle, hvilket også skal sikres ved kvalificering af arbejdsstyrken.

Afsluttende vil jeg godt sige, at der for Socialdemokratiet ingen tvivl er om, at de værktøjer, som nu tages i brug, skal ses i forhold til den positive udvikling på arbejdsmarkedet. Deri ligger også en antagelse om, at hvis arbejdsmarkedets parter ikke formår at løfte opgaven, eller hvis konjunkturerne vender, ja, så må systemet på ny tilpasses. Den politiske opgave er ikke at hæge om regler med et passivt sigte, men derimod er opgaven at tilpasse reglerne til alle gruppers aktive inddragelse i samfundslivet.

Jeg skal derfor på Socialdemokratiets vegne opfordre alle Folketingets partier til at støtte op om parternes aftale og give initiativet en reel chance.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Som det allerede er sagt, er situationen på arbejdsmarkedet markant anderledes, end den var for 5 år siden. Regeringens politik og den gunstige udvikling i dansk økonomi har skabt 180.000 nye job og den laveste ledighed i 20 år; kendsgerninger, ingen bestrider.

Vi skal imidlertid ikke hvile på laurbærene. Ledigheden vender stadig væk den tunge ende nedad, samtidig med at vi har et erhvervsliv, der skriger efter kvalificeret arbejdskraft. Det er et paradoks, hvorfor regeringens forslag til arbejdsmarkedsreformens tredje fase er en nødvendig justering af arbejdsmarkedspolitikken, hvis vi skal – og det skal vi – realisere målene om yderligere nedbringelse af ledigheden og strukturledigheden. Derfor er det faktisk vigtigt hele tiden at være på forkant med udviklingen på arbejdsmarkedet og også turde træffe nogle enkeltstående beslutninger, som umiddelbart virker ubehagelige, men set i en sammenhæng er redskabet til at få alle med.

Med det udgangspunkt er det glædeligt, at forslaget her i dag bygger på arbejdsmarkedets parters eget forslag, og at de i samarbejde med regeringen ønsker at styrke den danske model på arbejdsmarkedet. Det er i sig selv værdifuldt og vil i langt højere grad forpligte virksomhederne, a-kasserne og de lokale fagforbund til at tage aktivt del i og ansvar for, at vi kan realisere målene om yderligere nedbringelse af ledigheden.

Der er mange bolde i luften. Der er også mange kanter, der skal slibes af, tyder de kommentarer til forslaget, som vi kender i dag, på, men jeg er faktisk overbevist om, at hvis man spørger de enkelte ledige, som er berørt af forslaget, så ønsker de en aktiv indsats, der skaffer dem fodfæste på det ordinære arbejdsmarked frem for kunstige sikkerhedsnet, som fastholder dem i passivitet.

Der er blevet fokuseret voldsomt på stramningerne i forslaget, og det er fair nok, men jeg er overbevist om, at den negative effekt vil blive minimal, i og med at det er aktiveringsdelen, der er forslagets omdrejningspunkt og dermed også det, der skal være det bærende i øvelsen for at få flere i gang og dermed gøre dagpen-

geperiodens længde uinteressant også for dem, som bliver 50 efter 1. januar.

Det er en fuldstændig fordrejning af virkeligheden, hvis nogen er af den opfattelse, at den styrkede indsats for de 50-årige er tænkt som en straffeekspedition, der vil få tusinder af ledige til at falde ud af dagpengesystemet. Tværtimod er der tale om, at indsatsen for denne gruppe skal styrkes via en ligestilling af de rettigheder og pligter i forbindelse med aktivering og uddannelse, der er gældende for yngre ledige.

Det har aldrig været hensigten, at i øvrigt arbejdsduelige mennesker, fra de er 45, har skullet kunnet parkeres 22 år i passiv forsørgelse, inden de går på folkepension, og hvis det endelig er de 50-54-årige, vi bekymrer os så meget om, så er det jo præcis den gruppe, der gerne vil ud på arbejdsmarkedet, så hvorfor ikke hjælpe dem ved at gøre en ekstra indsats for at få dem opkvalificeret og uddannet, så arbejdsgiverne får øje på dem som en attraktiv arbejdskraft?

Jeg mener faktisk, at debatten om ophævelse af særloven for de 50-54-årige er røget helt af sporet. Jeg vil også godt gøre opmærksom på, at da dagpengeperioden blev afkortet fra 7 til 5 år, lød der en masse dommedagsprofetier, og via satspuljemidlerne blev der sat 25 mio. kr. af til at hjælpe de ledige, hvis de var i fare for at ryge ud af dagpengesystemet.

Mig bekendt er der ikke brugt nogen af de midler, og det er jo kun en glædelig ting; men skulle ulykken ske, at ledigheden stiger igen, er der jo ingen, der siger, at den eneste måde, vi kan løse det problem på, er ved at forlænge dagpengeperioden igen. Det kan godt være, der er helt andre og utraditionelle løsningsmodeller, der kan være interessante. En ting er i hvert fald sikker: Alle, som kører sig om ledighedssituationen, vil også agere, hvis ledigheden stiger igen.

Formålet med justeringerne, det står jo også klart for enhver, er, at vi vil have flere i gang, og det handler om, at de kan få deres andel af opsvinget i kraft af opkvalificering og fast arbejde, og især de svage ledige er der selvfølgelig tænkt på her.

Samtidig er det vigtigt, at der sker en afbalancering af de tilbud og muligheder, der tilbydes, så vi undgår flaskehalse på arbejdsmarkedet. Hovedordene for at nå disse mål er en hurtigere og mere målrettet indsats, langt højere kvalitet i de tilbud og handlingsplaner, de ledi-

ge får, samt en bedre fleksibilitet i aktiveringen. Det er et længe næret ønske fra alle sider, at der sker en fremrykning af aktiveringsindsatsen både for voksne og unge, og ingen er vel i tvivl om, at en hurtig aktivering er med til at forhindre, at selv en kort periode med arbejdsløshed udvikler sig til langtidsledighed.

Rigtig uddannelse er et af de nøgleord, vi også skal bruge i den her sammenhæng, og det skal ses både i forhold til den lediges interesse og evner og i forhold til den efterspørgsel, der er på arbejdsmarkedet, ligesom rigtige tilbud også skal være til stede.

Vi er meget optaget af det, der er sket på virksomhedsdelen, hvor arbejdsgiverne forpligter sig til at lave 5.000 nye voksenlærlingepladser og lige sådan at frembringe 10.900 jobtræningspladser i den private sektor. Det er en enestående chance til at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, hvor virksomhederne får mulighed for at vise deres vilje til at kombinere jobtræning og påtage sig et medansvar for deres medarbejdere.

Det er også godt, der er afsat en pulje til at forbedre uddannelsesplanlægningen, og at flere job skal anmeldes til Arbejdsformidlingen.

Til sidst vil jeg sige, at det samarbejde, der skal til her mellem AF, a-kasserne, kommunerne og uddannelsesinstitutionerne, er det absolut afgørende for, at det her kan blive en succes. Der er mange spændende elementer i det her, og vi glæder os meget til udvalgsarbejdet og kan støtte arbejdsministerens forslag til Arbejdsmarkedsreform III.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg kan forstå på de socialdemokratiske ordførere, at hensigten med hele arbejdsmarkedsreformen er at gøre aktivering til omdrejningspunktet, at det er det, der er det væsentlige, og at det er meget unfair, at der bliver fokuseret så meget på de nedskæringer eller forringelser, der også ligger i det, fordi de i virkeligheden ingenting betyder.

Så kunne man vende spørgsmålet om og spørge: Hvis det nu er sådan, at det er aktiveringen, der er omdrejningspunktet for arbejdsmarkedsreformen, og forringelser ingenting betyder, hvorfor så lave forringelserne? Hvorfor så skabe den usikkerhed hos de 46-50-årige, som nu bliver fyret på Grundfos, slagterierne, Dandy og andre steder? Hvorfor så give den arbejdsløse, der har gået 3-3½ år, usikkerhed

om, hvorvidt han kommer i gang? Hvis det er sådan, at man kan skabe de nødvendige aktiveringsjob, så er det vel ikke nødvendigt at foretage nedskæringer.

Et andet spørgsmål er: Hvilken sikkerhed har man for, at de private arbejdsgivere vil bidrage til at skabe det nødvendige antal arbejdspladser? Det fremgår ikke af lovforslaget. Så hvilken sikkerhed har Socialdemokratiet for, at de private arbejdsgivere ønsker at bidrage til at skaffe de tusindvis af nye arbejdspladser?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Vagn Christensen om tre ting: Hvis der nu er succes med at fremrykke aktiveringsindsatser og alle de der ting, hvorfor skal dagpengeperioden så forkortes? Har det så nogen mening?

Det andet, jeg vil spørge om, er: Hvis forudsætningen om faldende ledighed ikke holder, eller hvis man nu skal være endnu mere konkret, hvis januar kvartals ledighedsstatistik for 1999 viser højere ledighed end januar kvartalsstatistikken for 1998, lover Socialdemokratiet så, at der kommer ny lovgivning på det tidspunkt?

Det sidste, jeg kunne tænke mig at spørge om, er, om den meget markante respekt for den danske model, som hr. Ole Vagn Christensen gør rede for, var den, der kom til udtryk, da man greb ind i overenskomstsituationen på det tidspunkt, hvor de ansatte faktisk krævede en sjette ferieuge for at sikre, at der kom flere i arbejde.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Hr. Ole Vagn Christensen siger, at Danmark får topkarakter for lav ledighed. Ja, det er fint. Hvorfor skal dagpengeperioden så egentlig afkortes? Nogle kunne mene, at det var naturligt. Jeg mener faktisk, det er det modsatte. Så koster det jo ikke noget at have en lang dagpengeperiode.

Arbejdsmarkedets parter tager ansvar. Arbejdsmarkedets parter det er altså LO og DA. Jeg har da lagt mærke til, at der er andre aktører på arbejdsmarkedet end de to organisationer, men Socialdemokratiet er så glad for, at arbejdsmarkedsparterne tager ansvar, at det giver afkald på, hvad jeg betragter som ansvarlig socialdemokratisk politik.

Hvorfor skal dagpengeperioden afkortes? Er der nogen, der udnytter systemet? Er det, fordi

der er for få job, så man ikke har råd til det? Eller er det, fordi systemet ikke virker? Jeg kan ikke komme i tanke om andre muligheder.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Der blev stillet en række spørgsmål om arbejdsløshedsforsikringsloven, og de blev stillet på en sådan måde, som om man ikke har tillid til, at det, som parterne her har påtaget sig et medansvar for, også kan løses. Vi tror på, at de kan løse opgaven, og når de derfor kommer og foreslår, at det er rimeligt at tilpasse dagpengeperioden og dagpengesituationen i det hele taget til den virkelighed, som vi befinder os i, giver vi tilslutning til det.

Virkeligheden siger nemlig, at der ikke er brug for så lang en periode, og de tallene frem til august viser jo ikke nogen stigende ledighed. Jeg har resultaterne fra Viborg Amt fra august sidste år og august i år. Jeg har resultaterne fra hele landet, og de viser hele vejen igennem, at der er faldende ledighed for alle grupper.

Jeg har stået her på denne talerstol og snakket for en 9 års ledighedsperiode, hvor vi gik ind og havde forskellige hjælpeforanstaltninger i 9 år, men jeg har også været i den situation, at vi har haft det normale, før der var nogen krise, hvor vi var langt, langt længere nede med ledigheden end det, vi kender til, også i det forslag, som her er fremsat.

Hvis vi tror på, at der i den aftale, som er truffet her, ligger en positiv udvikling, er det også naturligt, at vi så kan brække det op, således at arbejdsmarked, arbejdsstyrke og ledighed er naturlige størrelser i forhold til hinanden.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Fru Anne-Marie Meldgaard lagde megen vægt på den fremrykkede aktiveringsindsats, som skal modvirke flaskehalsproblemer. Det er vi sådan set ikke uenige i i CD, men jeg vil gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard: Hvordan hænger det sammen med, at man så samtidig ønsker at fjerne særreglen for de 50-54-årige og på den måde afskære denne aldersgruppe fra at gå på efterløn som 60-årige, for der vil jo være nogle af dem, der falder uden for dagpengesystemet? Hvordan hænger det sammen med, at man siger, at det centrale er den fremrykkede aktiveringsindsats?

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Vi har jo netop her i formiddag behandlet spørgsmål om uddannelse. I arbejdsmarkedsreformen indgår der også en form for uddannelse, og det er det, der skal foregå inden for arbejdsformidlingen.

Vi har betænkeligheder på et par områder i forhold til arbejdsmarkedsreformen, og jeg vil derfor gerne spørge hr. Ole Vagn Christensen: Når AF i en årrække ikke har formået at få ca. 200.000 tunge ledige målrettet i en uddannelse mod arbejdsmarkedet, hvordan vil regeringen så løse dette problem?

Vil Socialdemokratiet i tredje fase af arbejdsmarkedsreformen medvirke til, at andre organisationer eller private formidlere kan påtage sig eller deltage i løsningen af den opgave?

Vil Socialdemokratiet og regeringen medvirke til at lette erhvervslivets skattemæssige og administrative byrder, således at der etableres arbejdspladser, der også er i stand til at opsyge de lidt ringere uddannede ledige til reelt arbejde?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Det er til hr. Ole Vagn Christensen, som giver udtryk for, at Socialdemokratiet har tillid til, at parterne kan løse opgaverne, så der slet ikke bliver brug for det femte år.

Der vil jeg godt spørge, om det mon er sandsynligt, at de, der måske faktisk havner i det femte år, vil opfatte det på en anden måde.

Jeg forstod, at hr. Ole Vagn Christensen argumenterede for 9 års ledighedsperiode på et tidspunkt, men det var selvfølgelig, da der var en borgerlig regering. Det er klart, at da var situationen jo en ganske anden.

Jeg godt kunne lide at vide, og der spørger jeg helt konkret igen, for det fik jeg ikke svar på:

Hvis ledigheden i januar 1999-kvartalet er højere end ledigheden i januar 1998-kvartalet, vil Socialdemokratiet så garantere en ny lovgivning? Jeg snakker ikke om august sidste år, august i år; jeg snakker om, at hvis den kommende periode udviser en stigende ledighed, vil Socialdemokratiet så garantere en ny lovgivning?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hr. Ole Vagn Christensen var inde på tilliden til parterne. En af parterne, som udgør en del af fagbevægelsen, nemlig LO, har jo udtrykkeligt gjort det til sin forudsætning for aftalen, at ledigheden fortsat falder. Det er deres forudsætning.

Hvis arbejdsløsheden igen stiger – og den er jo sådan set så småt begyndt at stige i forhold til ikke august sidste år, men til tidligere på året, og de prognoser, der ligger for byggeriet og for andre områder, viser jo, at der desværre er en større ledighed undervejs – altså hvis LO's forudsætning for indgåelse af aftalen brydes, ikke af ond vilje, men af øget arbejdsløshed, vil man så ændre dagpengereglerne igen?

Det var det ene spørgsmål. Det andet er igen om tillid.

Jo, man kan godt have tillid til parterne, men så undrer det mig, at der i lovforslaget alene står noget konkret, når det drejer sig om forringelser, altså afkortning af dagpengeperioden, stramning om de 50-54-årige, stramning af rådighedsreglerne, men hvor der skal være noget konkret om arbejdsgivernes forpligtelser, som er LO's anden forudsætning for at gå med i aftalen, står der intet.

Er Socialdemokratiet ikke indstillet på, at tingene skal være konkrete og forpligtende for begge parter, både for lønmodtagersiden og for arbejdsgiversiden?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Selv om jeg synes, det er synd for hr. Ole Vagn Christensen, at han skal forsvare en dårlig sag, kan jeg alligevel ikke undlade at tage ordet igen.

Det er helt fint at have tillid til parterne. Jeg synes også, det er flot, at der i trepartsforhandlingerne står noget om, at arbejdsmarkedets parter, altså arbejdsgiver/arbejdstager, skal tage deres ansvar op, for det har nemlig ikke været for godt fra nogen af siderne. Det er vi helt enige om. Men det, jeg ikke har tillid til, er, at arbejdsformidlingen, at hele systemet kan løfte opgaven.

Jamen hvis der ikke er et behov for 5 år, hvorfor i alverden afkorter man så perioden? Hvad så, som hr. Ole Sohn også er inde på, når konjunkturerne vender og arbejdsløsheden stiger, har vi så råd til at forlænge dagpengeperioden?

Jeg mener, at dagpengeperioden må være noget, der er konstant. I de dårlige tider har man brug for den, og der må vi være solidariske, og så må vi måske betale mere i skat eller måske sætte dagpengeydelsen ned, hvis det skulle blive så slemt, at det var nødvendigt, og i de gode perioder, hvor der ikke er ledighed af betydning, betyder det jo ikke noget, om man har en lang dagpengeperiode stående. Det må være det naturlige, og jeg fatter ikke den her sjakren frem og tilbage.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Man kan ligesom finde linjen i de spørgsmål, der her stilles til Socialdemokratiet, og den går konstant på nedskæringer.

Jeg synes, der er en ting, man skal holde sig for øje, og det er, at arbejdsmarkedspolitikken har, så langt historien går tilbage, faktisk været noget af det mest tro i forhold til netop de svageste grupper. Det har hele tiden været sådan, at når ledigheden steg, har man fundet løsninger for absolut at redde dem, der stod for at falde ud af dagpengesystemet.

Hvis den troværdighed skal være til stede, må man vide, at hvis man ikke vil være med til at ændre i nedadgående retning i tider, hvor ledigheden falder, kan man heller ikke forvente, at modparten skal være med til at lave ændringer, når ledigheden stiger. Det synes jeg er en god regel at have med.

Fru Clemensen spørger, hvad vi gør ved de 50-årige. Jeg synes, vi skal slå fast, at de, der er 50 år i dag, ikke vil blive berørt af den lovgivning, vi nu behandler her, men at den først får virkning for dem, der bliver 50 år efter 1. januar 1999. Jeg er ikke så bekymret for, at de skal falde ud af systemet, som nogle her giver udtryk for, og det er jeg ikke, fordi jeg ved, vi har et effektivt a-kassesystem, som gør alt for at redde præcis de ledige kammerater, når de kommer hen i den sidste periode af deres aktivering, og det tror jeg også de vil gøre, hvis den her situation opstår.

Så er der også spurgt, om vi vil garantere en ny lovgivning, hvis ledigheden stiger igen. Hvis og hvis, altså det kan vi ikke, og det vil vi heller ikke. Jeg synes, man måske – som jeg sagde i min tale – skulle begynde at tænke på nogle andre muligheder for at gribe ind, hvis ledigheden stiger igen. Det kan vi diskutere, når den situation opstår.

Men jeg kan slet ikke følge hr. Ole Sohn i, at der skulle være en tendens til, at ledigheden stiger på nuværende tidspunkt. Alle de seneste tal, vi har fået ind fra samtlige arbejdsmarkedsråd, tyder faktisk på det modsatte, og udviklingen tyder også på, at ledigheden vil falde i 1999.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Vi kører jo lidt i ring, gør vi ikke?

Hr. Ole M. Nielsen siger, at jeg har en dårlig sag. Jeg mener, jeg har en god sag ud fra, at denne aftale selvfølgelig er indgået under den forudsætning, at parterne har ment, at opgaven kan løses, og vores politiske vurdering er også, at heri tager de ikke fejl.

Men parterne har jo også skrevet i deres papir, at det er under forudsætning af en gunstigere beskæftigelsessituation, og det har de vurderet. Derfor er der ikke noget forkert i det, som hr. Ole Sohn siger, at en af parterne har haft det som forudsætning. Jeg mener, at de alle sammen har haft det som en forudsætning, at den opgave kunne de løse, og at det kunne ske i samarbejde med Folketinget, og jeg vil i hvert fald ikke stå her og sige, at de tager fejl i deres vurderinger, for der er ingenting i de krystalkugler, jeg har set, som tyder på, at vi skulle komme i en ugunstig situation, og ingen af de mennesker, som vi har til at vurdere situationen, har talt om det.

Derfor vil jeg godt sige, at hvis det skulle opstå, så foreligger der en ny situation, nemlig hvordan vi så håndterer sådan en opstået krise, og det er jo ikke af ny dato, at vi så må gøre det, men der er altså ikke noget, der tyder på, at det er den udvikling, vi går hen imod.

Så spurgte hr. Mogens Andreassen, om der kan komme andre aktører ind. Jeg mener, at det lovforslag, som er fremsat om det her med det gunstige, om uddannelser og andre initiativer, lægger op til, at der er mulighed for, at andre aktører kan komme på banen.

Så er der spørgsmålet om AF. Ja, vi er godt klar over, at vi skal fokusere på AF, og at der skal gøres noget i det samarbejde, AF i fremtiden skal have med kasserne også på dette område.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg har forstået på den socialdemokratiske arbejdsdeling, at det er fru Anne-Marie Meld-

gaard, jeg skal spørge, når jeg spørger til reglerne for de 50-54-årige.

Jeg kunne godt lide at vide, hvor i de eksisterende aktiveringsregler der er hjemmel til at diskriminere 50-54-årige. Hvis der foregår en sådan diskriminering, er det rent faktisk i modstrid med alle regler, og hvis der ikke foregår en sådan diskriminering, hvordan kan man så sige, at man kan løse de 50-54-åriges problemer ved at gøre en øget indsats? Der er ikke hjemmel til at diskriminere de 50-54-årige i aktiveringsreglerne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Anne-Marie Meldgaard, om hun er enig med arbejdsministeren, når han giver udtryk for, at der allerede nu er en positiv tilgang i beskæftigelse og beskæftigelsesmuligheder for de 50-54-årige. Og hvis fru Anna-Marie Meldgaard er enig i det, vil jeg spørge, hvori begrundelsen så ligger for afkortningen, når man er under de nuværende regler, der ifølge arbejdsministeren er i stand til at få de 50-54-årige i beskæftigelse.

Så skal jeg love, at jeg ikke siger ét ord mere vedrørende de forringelser, bortset fra at jeg vil spørge hr. Ole Vagn Christensen om noget. LO har givet tilslutning til forringelserne, og Dansk Arbejdsgiverforening har givet tilsagn om et øget ansvar for at igangsætte de private aktiveringstiltag. Mit spørgsmål er: Når man nu i lovudkastene konkret skriver om de forringelser, som LO har givet tilslutning til, hvorfor kan der så ikke i lovforslaget stå bare én sætning om de private arbejdsgiveres forpligtelser? Hvad har man gjort for at sikre, at der eksempelvis er et økonomisk incitament for arbejdsgiverne til at tage fat i de aktiveringsjob og også eventuelt en straffeforanstaltning over for de arbejdsgivere, som ikke ønsker at leve op til den forpligtelse, de har givet tilsagn om?

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Fru Anne-Marie Meldgaard fortalte for lidt siden, at fjernelsen af særegnen for de 50-54-årige kun får virkning for dem, der fylder 50 år efter den 1. januar 1999, og det ved vi godt i CD.

Det, der undrer CD, er, at Socialdemokratiet med statsministeren i spidsen på den ene side vil udstede en efterlønsgaranti til de 60-årige og i samme moment vil fjerne den særregel, der gør det muligt for de 50-54-årige at bevare ret-

ten til dagpenge ud over den almindelige dagpengeperiode, så de får, det trods alt drejer sig om, får mulighed for at få efterløn som 60-årige. Det har ikke noget med aktivering at gøre, det har med besparelser at gøre, er det ikke rigtigt?

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Fru Anne-Marie Meldgaard siger, at samtlige arbejdsmarkedsnævn beretter om, at der er stigende beskæftigelse. Jeg vil anbefale fru Anne-Marie Meldgaard, inden vi vedtager lovforslagene her, at prøve at spørge eksporterhvervene, som jeg tilfældigvis ved lidt om. De melder alle sammen om det modsatte, skal jeg sige.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg skal tillade mig at stille spørgsmålet til hr. Ole Vagn Christensen, som jeg ikke fik svar på, en gang til: Vil Socialdemokratiet og regeringen være med til at lette de skattemæssige og administrative byrder for erhvervslivet, så der kan etableres arbejdspladser, der også er i stand til at opsuge de lidt ringere uddannede ledige til reelt arbejde?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Fru Jette Gottlieb spurgte mig, om jeg gik ind for diskriminering i arbejdsmarkedslovgivningen. Det gør jeg selvfølgelig ikke, og jeg mener heller ikke, der er tale om det her. Det, det drejer sig om for os her, hvor vi synes, at aktiveringen bliver mere positiv for den gruppe nu, er, at alle mellem 50 og 59 år får både rettigheder og pligter i forhold til arbejdsmarkedet, så de kan blive uddannet og opkvalificeret til at søge de job, der bliver på arbejdsmarkedet.

Jeg synes, at en gang imellem prøver man at skabe en kunstig situation for de grupper. Jeg oplever, at de mennesker gerne vil ud på arbejdsmarkedet, men jeg oplever til gengæld, at der er nogle arbejdsgivere, som har meget svært ved at ansætte folk i den aldersgruppe, og derfor vil vi klæde disse mennesker på, så de bliver attraktive for arbejdsmarkedet og også bider sig fast i det ordinære arbejdssystem. Det synes jeg er en vigtig pointe, når der bliver spurgt, hvorfor aktiveringen skal være så massiv.

Jeg er også af den opfattelse, og jeg er i hvert fald orienteret om, at ledigheden blandt de 50-

59-årige faktisk ikke er større, end den er for andre aldersgrupper, men at det er helt andre ting, der skal i brug her, og det mener jeg at forslaget lægger meget godt op til.

Fru Susanne Clemensen var inde på, hvorfor vi vil rive tæppet væk under dem, der fylder 50 år efter den 1. januar 1999. Det vil vi bestemt heller ikke. Vi synes faktisk, at hvis de få, der er tale om her, ikke kan opsuges af systemet, er det altså systemet, der er noget galt med, og så er vi for dårlige til at løse de problemer. Jeg har ikke den frygt. Det system, vi kender i dag, er sådan, at man faktisk kan lade en person på 45 år falde lige så stille ind i 22 års passivitet, frem for at vi nu gør en aktiv indsats, så den pågældende kan komme ud på arbejdsmarkedet. Den gruppe af 50-51-årige, der er tale om, skræmmer ikke mig.

Så vil jeg for øvrigt lige sige til Fremskridtspartiet, at eksporterhvervene er også repræsenteret i de regionale arbejdsmarkedsråd og altså også repræsenteret i de indberetninger, vi har fået.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Mogens Andreassen rejste spørgsmålet om administrative byrder, og det får vi masser af muligheder for at diskutere her i Folketinget. Det er sådan, at erhvervsministeren kom med en redegørelse på området, som Folketinget faktisk har godkendt, men det ligger i et andet regi, og derfor har vi sådan set god grund til at gå alt det igennem.

Til hr. Ole Sohn: Hele øvelsen her drejer sig sådan set om, at det kan lade sig gøre ud fra de vurderinger, som parterne har, som regeringen har, og som Socialdemokratiet har: at de forpligtelser, man har påtaget sig, opfylder man også. Og derfor mener jeg, når hr. Ole Sohn siger, at arbejdsgiverne ingen forpligtelser har, at arbejdsgiveren har lige så store forpligtelser over for det, der sker med de lovændringer, der er lagt op til med forkortning af perioderne og inddragelse af de 50-54 årige. Den eneste måde, det kan blive en succes på, er, at arbejdsgiverne lever op til deres ansvar. Det er klart, at vi kan begynde at mistænkeliggøre dem, inden de overhovedet har haft chancen for at vise det, men jeg vil godt give dem chancen for at vise, at de er i stand til det, for det er altså vores vurdering, at de er i stand til at løse den opgave.

Så må jeg lige sige om de ændringer, der sker, når vi taler om de 50-54-årige, at det er jo

sådan, at i dag er man i den situation, at man faktisk kan gå på dagpenge, fra man er 45 år og en uge til man er 67 på grund af efterlønnen. Det, der nu sker, er, at vi skal inddrage de 45-årige, de 46-årige, de 47-årige, de 48-årige, de 49-årige og de 51-årige, og den situation forløber gradvis. Den opgave tror jeg også de kan løse, når man ser på størrelsen af den gruppe, vi her taler om, så jeg synes, man skal sætte det i det rette perspektiv, som også fru Anne-Marie Meldgaard har været inde på.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Så er der korte bemærkninger fra fru Jette Gottlieb og hr. Ole Sohn, og der bliver mulighed for besvarelse fra de socialdemokratiske ordførere. Derefter går vi tilbage til ordførerrækken, fordi de fleste har haft ordet mere end tre gange.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu nærmer vi os altså det groteske. Enten snakker de socialdemokratiske ordførere mod bedre vidende, eller også er de meget uvidende.

Der er de samme rettigheder og pligter for de 54-59-årige som for alle andre. Aktiveringspligt, rådighedspligt, der er nøjagtig de samme pligter, sådan er det. Hvis der ikke er de samme tilbud, er der tale om diskrimination. Den 52-årige har nøjagtig det samme krav på at komme i uddannelsesaktivering som den 27-årige. Der kan godt være en anden praksis, men så er der tale om diskrimination, og det kan vi altså ikke være tjent med.

Derfor vil jeg lige spørge: Forestiller man sig, at man vil sikre en anden type aktivering i praksis, eller har man en helt anden forestilling om, hvilken lovgivning der er for de 50-54-årige? Så vil jeg godt sige, at den forudsætning, at ledigheden er ens for 50-54-årige som for andre grupper, ganske enkelt ikke er rigtig. Hvis man tager de 50-54-årige medlemmer af KAD, er den steget med 8 pct., og hvis man tager de 50-54-årige akademikere i den anden ende af spektret, er den steget med 5,2 pct. Der er ikke tale om, at der er den samme ledighedssituation for de ældre og de yngre.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

For lige at fuldende fru Jette Gottliebs opregning vil jeg godt sige, at i arbejdsministerens eget forbund, HK, er der også en stigende ledighed for de 50-59-årige.

Tilbage til hr. Ole Vagn Christensen: Ja, begge parter er forpligtede, og vi skal give begge parter en chance for at leve op til deres forpligtelser. Men spørgsmålet er: Hvorfor vil man ikke give den enkelte lønmodtager de samme muligheder? Hvorfor skal de have den utryghed, hvis ikke systemet lever op til sit ansvar og skaffer beskæftigelse? Grundproblemet er jo, at vi har 180.000 arbejdsløse, og dem kan man jo ikke trylle væk ved at lave en ny reform.

Man siger konkret, at en arbejdsløs kun kan få dagpenge i 4 år, og hvis ikke systemet lever op til sin pligt til at skaffe arbejde, ryger man ud. Så er det, jeg spørger: Hvorfor skal der ikke stå noget konkret i lovene om arbejdsgivernes forpligtigelse? Det gør der netop ikke, og så siger Socialdemokratiet åbenbart: Jamen, vi må stole på dem. Hvilke erfaringer har vi med de private arbejdsgivers deltagelse i aktiveringsprocessen indtil nu? Er der noget, der tyder på, at vi kan stole på dem i fremtiden, uden at de får nogen lovmæssige forpligtelser? Jeg tror det ikke, men det tror Socialdemokratiet åbenbart.

Til sidst til fru Anne-Marie Melgaard . . .

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nej, der er vist ikke mere tid.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

. . . når man skaber en utryghed for også de 50-54-årige, og siger, at man skal give dem den utryghed, så de kan blive i systemet, er det så, fordi de skal straffes, fordi systemet ikke er i stand til at skaffe aktiveringspladserne?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det vistnok hr. Ole Vagn Christensen først, og det bliver sidste gang. Så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil godt gøre den korte bemærkning til hr. Ole Sohn, at alt det med tro og tillid og den slags ting er jo blevet lagt op som en vis form for naivitet. Men selv om det ikke passer mig, at vi skal tage livrem og seler og gummidrags på for at sikre os, har vi alligevel gjort det i denne lovgivning. Vi har lavet en passus, der siger, at 26 uger før udfaldsdatoen af dagpengesystemet skal der sættes ind med nye handlingsplaner, nye aktiviteter, og så får vi mulighed for at få

drøftet, om det overhovedet bliver nødvendigt, og om arbejdsgiverne ikke har levet op til deres forpligtelser.

Med hensyn til det, der blev sagt om aktiveeringspligten, tror jeg, fru Anne-Marie Meldgaard kommer ind på det. Men til spørgsmålet om de 45- til 60-årige eller 67-årige må jeg klart sige, at vi har haft en særregel om et økonomisk fundament, som har gjort, at man har kunnet have en tilværelse, hvor man ikke var afhængig af, at man fik disse 1924 arbejdstimer.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg skal gøre det kort, for hr. Ole Vagn Christensen har været lidt inde på særrettighederne for de 50-59-årige, som vi nu vil ophæve for de 50-54-årige.

Det er sådan, at særreglen helt præcist siger, at der ingen pligt er til aktivering i den periode, og vi ønsker, at gruppen af 50-54-årige skal have den pligt. Skal de have rettigheder, skal de også have pligter, og i og med at de kommer ud, er der også større mulighed for, at de bider sig fast og får ordinært arbejde.

For hver gang hr. Ole Sohn har været heroppe på talerstolen og har talt om utryghed, er jeg faktisk blevet mere overbevist om, at det er hr. Ole Sohn og ligesindede, der skaber utrygheden ved at være så negativ over for nye tiltag, som kan opfange den gruppe, som stadig hænger ude i ledigheden. Jeg synes, det er synd og skam, at den gruppe ikke får et mere positivt signal fra et arbejderparti, når den får en reel mulighed for at blive en attraktiv arbejdskraft på arbejdsmarkedet.

Ulla Tørnæs (V):

Den store udfordring i de kommende år er at sikre, at endnu flere danskere kan komme i arbejde; men skal beskæftigelsen fortsat stige, er der behov for fornyelse af arbejdsmarkedet. Der er behov for reformer, der gør det mere attraktivt at være i beskæftigelse frem for på offentlig forsørgelse.

Det er et paradoks, at vi fortsat har 180.000 registrerede ledige, dvs. ledige, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, samtidig med at vi oplever, at flere og flere virksomheder har mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det paradoks er vi nødt til at løse ved at gennemføre en række strukturelle ændringer i bl.a. dagpengesystemet, og i den sammenhæng er det for Venstre af stor betydning, at de svageste i det dan-

ske samfund får bedre mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet, så de får del i velfærdsfremgangen og samtidig kan være med til at bidrage til fællesskabet.

Et velfærdssystem må bygge på, at man hjælper de mennesker, som virkelig har behov for hjælp, når sygdom eller andre ulykkelige begivenheder gør det umuligt at passe et arbejde. Et sikkerhedsnet er forudsætningen for, at Danmark kan have et trygt og sikkert velfærdssamfund, men det sikkerhedsnet må aldrig blive en blokering for en aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet.

Den stigende internationale konkurrence giver Danmark store udfordringer og stiller samtidig også krav om nytænkning i det danske samfund, og netop de kommende års store udfordringer betyder, at det er vigtigt at få flere i arbejde. I de kommende 30 år bliver der stadig flere ældre danskere og relativt færre unge.

Hvor der i dag er tre personer i den arbejdsduelige alder for hver person i pensionsalderen, skønnes der i år 2030 kun at være to personer.

Formålet med en reform af dagpengesystemet er efter Venstres opfattelse at sikre, at flere kommer i beskæftigelse gennem et smidigere dagpengesystem, og samtidig at sikre, at virksomhederne får den nødvendige arbejdskraft, for derved at undgå flaskehalse på arbejdsmarkedet. Vi har i Venstre givet udtryk for, at vi vil støtte en gennemførelse af den aftale, regeringen i september indgik med arbejdsmarkedets parter om en reform af dagpengesystemet. Det har vi gjort, fordi aftalen i vid udstrækning indeholder de samme forslag, som vi selv har med i vort eget finanslovoplæg, »Velfærd og valgfrihed«, og vi betragter aftalen som et skridt i den rigtige retning mod et mere fleksibelt arbejdsmarked, der sikrer, at flere kommer i beskæftigelse.

I denne sammenhæng finder vi det særdeles positivt, at arbejdsmarkedets parter har kunnet opnå enighed om en dagpengereform. Ikke mindst finder vi, at der er al mulig god grund til at takke LO for den ansvarlighed, som blev udvist ved indgåelsen af trepartsaftalen.

Vi har imidlertid betinget vores støtte af, at regeringen i udmøntningen nøje holder sig til aftalens tekst, og da lovforslagene, som vi behandler her i dag, teknisk er meget komplicerede, er vi naturligvis nødt til at påregne et grundigt udvalgsarbejde. Vi har en række uafklarede spørgsmål, som vi håber ministeren vil være behjælpelig med at få belyst, og bl.a. vil vi alle-

rede nu anmode ministeren om at oversende Landsarbejdsrådets udtalelse, så snart den foreligger.

Endvidere må vi sige, at vi finder, at udgifterne til gennemførelsen af lovforslagene nok er lige lovlig i overkanten. Ifølge lovforslagene skønner regeringen således, at udgifterne alt i alt beløber sig til knap 3 mia. kr., og vi er naturligvis nødt til at foretage en grundig gennemgang for at få at vide, om det er et realistisk bud fra regeringen. Vi skal ikke lægge skjul på, at vi tror, reformen totalt set kan gennemføres for færre midler end det, regeringen åbenbart skønner er nødvendigt.

Så bliver jeg nødt til lige at knytte et par korte kommentarer til den ordveksling, der har været mellem de socialdemokratiske ordførere og andre medlemmer af Tinget vedrørende en eventuel genforhandling af lovforslagene her eller af aftalen som sådan. Her skal jeg sige, at i Venstre vil vi henholde os til de bemærkninger, der faldt fra fru Anne-Marie Meldgaard, og som lød nogenlunde sådan: Vi kan ikke og vil ikke her garantere nogen genforhandling af aftalen.

Det vil vi hæfte os ved, fordi vi er af den opfattelse, at en reform af dagpengesystemet ikke kan være konjunkturbestemt. Vi kan ikke fra den ene dag til den anden lægge op til store, omfattende ændringer af dagpengesystemet, bl.a. fordi vi i Venstre er af den opfattelse, at de ændringer, der her sker af dagpengesystemet, er en væsentlig forbedring af det eksisterende system. Vi får fat i de ledige på et langt tidligere tidspunkt, og de ledige får langt bedre og mere kvalificerede tilbud, end tilfældet er i øjeblikket. Derfor opfatter vi reformen som udtryk for en bedre kontakt med de ledige, og derfor ser vi ikke nogen grund til at åbne op for en genforhandling af en arbejdsmarkedsreform, sådan som diskussionen gik på for et øjeblik siden.

Til slut skal jeg sige et par ord om L 32:

Vi er helt enige med regeringen i, at en udvidelse af ungeindsatsen er på sin plads, men specielt her har vi nok et par spørgsmål, som vi er nødt til at få besvaret under udvalgsbehandlingen.

I Venstre lægger vi utrolig stor vægt på aktivering; derfor er vi også enige i, at den skal fremrykkes, og en naturlig konsekvens af en fremrykning af aktiveringen er, at dagpengeperioden afkortes tilsvarende.

Vi er meget enige i, at tiden er kommet til en styrket indsats over for de 50-59-årige. Vi har

tidligere brugt mange kræfter på de yngre ledige, og nu finder vi, at den tid er kommet, hvor også de ældre ledige skal have en chance. Derfor er vi tilfredse med, at denne aldersgruppe får de samme aktiveringstilbud som alle andre.

Vi er også enige i ændringerne i opgørelsen af dagpengeperioden, herunder at sygdom ikke kan forlænge perioden, og vi er enige i de generelle stramninger i rådighedsreglerne, der lægges op til.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så skal vi have hr. Jens Vibjerg på i de sidste 4 minutter.

Jens Vibjerg (V):

Arbejdsmarkedsreformen skal være et vigtigt skridt i retning af at nedbringe ledigheden og sikre den fornødne arbejdskraft, som virksomhederne har behov for, og når der nu foreligger en aftale, er det vigtigt, at ministeren med sine lovforslag er loyal over for aftalens ordlyd og indhold.

Når jeg læser lovforslagene, oplever jeg, at ministeren har sin helt egen måde at tolke tekster på, og derfor vil vi i udvalgsarbejdet gennemgå lovene med en tættekam, så vi er sikre på, at de er i overensstemmelse med den aftale, der er indgået; det vender jeg tilbage til om lidt.

L 30, der indeholder ændringer af orlovsbestemmelserne, ligger tæt op ad det, Venstre tidligere har meldt ud, nemlig at uddannelse af ledige skal målrettes mod det, arbejdsmarkedet har behov for. Vi har jo set, at mange kurser og uddannelser ikke har haft nogen reel effekt på beskæftigelsesgraden, og med en række flaskehalsproblemer og stadig mange ledige er det afgørende nødvendigt, at de lediges kurser og uddannelsesstilbud målrettes mod de behov, arbejdsmarkedet har.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om der ikke kan være en overhængende fare for hamstring af orlov op til den 1. januar. Vi så jo en massiv hamstringsbølge, da der den 1. januar 1996 kom en stramning af retten til uddannelsesorlov, og ministeren må være enig i, at vi skal undgå en lignende hamstringsbølge denne gang.

Hvis jeg går over til L 31, må jeg allerede nu sige, at ministeren har sat sit helt personlige præg på lovforslaget i forhold til aftalen fra september. Der står f.eks. i aftalen, at AF kan indgå samarbejdsaftaler med andre aktører, men det ændrer ministeren behændigt i § 39 a til, at arbejdsministeren har mulighed for at

fastsætte regler og lave forsøg med at inddrage andre aktører til at løse AF's opgaver.

Aftalen siger også, at arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om tilmelding til AF. Det er da i direkte modstrid med aftalen, når arbejdsministeren gør sig overvejelser om, at tilmeldingen kan lægges ud til andre aktører. En myndighedsopgave af den karakter kan man ikke lægge ud til små, tilfældige a-kasse-afdelinger uden faglig ekspertise. Og man kan også stille det spørgsmål, om en a-kasse måske vil træffe beslutninger, der kan medføre, at et medlem flytter. Det skal selvfølgelig ligge regionalt, for det er dér, man kender sine pappenheimere.

Jeg synes også, der er en væsentlig uklarhed angående kontakten til de ledige. Er der sikkerhed for, at AF forpligtes til at afholde visitationssamtaler med de enkelte ledige? Jeg synes, det virker uklart. Det er vigtigt med en hurtig tilmelding og præcis registrering af de ledige.

I aftalen står der, at ledige skal tilmelde sig på første ledighedsdag. Hvor i lovforslaget står dét, og hvor står det, at den ledige får pligt til at give fyldestgørende og korrekte oplysninger om tidligere erhvervs erfaringer og opnåede kvalifikationer?

Jeg kunne for så vidt blive ved med at opremse uklarheder og områder, der er i strid med aftalen. Men jeg håber selvfølgelig, at alle disse kvalitetsbrist er udtryk for, at ministeren ikke har haft tid nok til at færdiggøre lovforslaget, og at han derfor her fra Folketingets talerstol klart vil give udtryk for, at han er indstillet på at ændre alle disse ting.

Jeg er bekymret over, at ministeren er parat til at give en stor pose penge ekstra til AF-systemet uden samtidig at sikre en effektiv udnyttelse af allerede tildelte ressourcer, og jeg vil opfordre ministeren til at iværksætte en undersøgelse af, hvad der skal til for at effektivisere det administrative system og derefter forsøge at finde en løsning.

Jeg har nogle flere bemærkninger til forslagene, men da tiden er gået, vil jeg vende tilbage under anden omgang.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Ulla Tørnæs, om det ikke var en fortalelse, da fru Ulla Tørnæs sagde, at det er vigtigt, at man holder sig til aftalens tekst, og derefter med glæde understregede en fortalelse fra fru Anne-Marie Meldgaard om

den konjunkturbestemte parameter, hvor Venstre siger, at aftalen ikke er konjunkturbestemt, og at man ikke skal lave den om.

Mig bekendt står der udtrykkeligt i aftalen, at det er forudsat, at ledigheden fortsat falder, at de private arbejdsgivere lever op til deres ansvar, og at der bliver puttet rigeligt med økonomi ind for at sikre en opkvalificerende aktiveringsindsats for de 20.000 ekstra pladser, der skal skaffes. Det er tre ret væsentlige forudsætninger, som skal opfyldes, bl.a. det fortsatte ledighedsfald, og hvis de forudsætninger ikke er til stede, er der andre konjunkturer, og så skal aftalen selvfølgelig revideres. Det ligger i LO og DA's aftale, og det går jeg ud fra at Venstre er enig i.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hvad Venstre vil gøre for at sikre, at arbejdsgiverne lever op til de forpligtelser, aftalen lægger op til, f.eks. at oprette ordinære lærepladser. Hvad vil Venstre gøre ved det problem, at der til staidighed er et eller andet sted mellem 5.000 og 10.000 afviste lærepladsansøgere?

Og så vil jeg spørge hr. Jens Vibjerg direkte: Hvad er logikken set med Venstres øjne i, at man beskærer de lediges uddannelsesmuligheder samtidig med, at man siger, at det drejer sig om at opkvalificere de ledige, så de kan tage de job, der er?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, fru Ulla Tørnæs havde et godt indlæg og gav tilslutning til aftalen; men der var en enkelt bemærkning, jeg ikke rigtig forstod: Det er helt klart, at aftalen ikke kan genforhandles, men jeg går da ikke ud fra, at det, fru Ulla Tørnæs mente, var, at hvis vi fik en forværret konjunktursituation, ville Venstre ikke medvirke til, at vi kunne få aftalen tilpasset, også når det drejer sig om arbejdsstyrken og dermed, hvor lang ledighedsperioden skal være. Jeg regner ikke med, at det var det signal, fru Ulla Tørnæs ønskede at give.

Ole M. Nielsen (KRF):

I modsætning til hr. Ole Vagn Christensen tror jeg godt, jeg forstod, hvad fru Ulla Tørnæs sagde. Jeg tror helt klart, fru Ulla Tørnæs mener, det ikke kan udlægges anderledes; men fru Ulla Tørnæs kan jo bekræfte, at selv om vi om nogle

år – vi håber, det varer længe – igen skulle have en reel ledighed, en konjunkturbestemt ledighed på 12 pct. eller mere, så ryger folk efter 4 års ledighed ud over kanten over i det sociale system. Jeg siger velbekomme til Socialdemokratiet som forligspartner eller samarbejdspartner til det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Den sidste, der har korte bemærkninger, er hr. Poul Erik Dyrhund, så går vi til ordførernes svar.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrhund (S):

Jeg vil egentlig også godt beskæftige mig lidt med de bemærkninger, fru Ulla Tørnæs kom med, set i forhold til det her med at genforhandle arbejdsmarkedsreformen. Jeg har også opfattet fru Ulla Tørnæs således, at den reform, der ligger her, og det forslag, der ligger her, jo er på grundlag af en aftale, og jeg forstod da også fru Ulla Tørnæs således, at det var opfattelsen, at en sådan aftale selvfølgelig ikke kan genforhandles, den er indgået. Og det er den, vi nu afstikker retningslinjerne efter i lovforslaget.

Men I kunne komme i den situation, at konjunkturerne vender, hvad vi selvfølgelig ikke må håbe. Så står vi jo i en anden situation, og så anser jeg det da for ganske givet, at Venstre vil være nøjagtig lige så ansvarlig, som man har været i så mange andre situationer, når der har været behov for at justere på de her ting i de sidste 30 år. Eller er det nye toner, vi hører her? Det kunne jo godt være interessant at få at vide. Og det er jo også det, hr. Ole M. Nielsen efterlyser.

Jeg vil i øvrigt sige, at det var hr. Jens Vibjerg, som gik aftalen efter med en tættekam, som holdt lovforslaget op mod aftalen. Og dér vil jeg da godt erkende, at der er lavet en aftale, og den tager vi bestik af, når vi laver lovgivningen. Men der er jo altså nogle juridiske formuleringer, som man ikke kan undgå at skulle tage højde for i det her.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Taletiden er for længst opbrugt. Fru Ulla Tørnæs.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil gerne sige til de bemærkninger, der er faldet omkring en genforhandling, at dér tyder

det på, at de fleste af kollegerne har forstået mit budskab, nemlig at for Venstre handler det om at sikre et bedre system over for de ledige. Det handler om at sikre en opkvalificering af de ledige gennem uddannelsestilbud, gennem aktivering. Og vi mener, at det, der lægges op til med forslagene her ved en fremrykket aktivering og ved en bedre kvalitet i aktiveringstilbudene, er det, der er behov for.

At tale om, at lovforslagene skal ændres, allerede før de er vedtaget, finder jeg fuldstændig absurd, og det er ikke noget med, at Venstre er uansvarlig eller andet. Men vi bliver nødt til at forholde os til den aktuelle situation, og den aktuelle situation er fortsat, at vi har 180.000 registrerede ledige, og alligevel oplever vi virksomheder, virksomhed efter virksomhed, som har mangel på kvalificeret arbejdskraft. Jeg vil gerne understrege kvalificeret arbejdskraft.

Vi skal jo på en eller anden måde have de to systemer til at fungere og til at harmonere med hinanden, sådan at vi netop får opkvalificeret de ledige til at matche de job, der er. Så jeg må heldigvis erkende, at mine kolleger har forstået mit budskab, men det har intet at gøre med, at vi runder fra en udvikling i det danske samfund.

Selvfølgelig, hvis situationen er en anden, jamen så forholder vi os til det. Men der er ingen grund til at forholde os til en situation, som vi ikke kender. Og det var også det budskab, jeg forstod, fra fru Anne-Marie Meldgaard.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til fru Jette Gottlieb: Vi må jo sige omkring uddannelse, at der har været utrolig mange tilbud på uddannelsesområdet, som erfaringsmæssigt ikke har givet noget resultat.

Derfor skal uddannelserne målrettes til det behov, der er på arbejdsmarkedet, de skal opkvalificere de ledige til lige netop det behov, der er på arbejdsmarkedet. Og vi må sige, privat jobtræning er faktisk det, der giver den allerbedste beskæftigelsesmulighed. Det, det handler om her, er at få de ledige i beskæftigelse, og ikke at de skal gå fra det ene kursus til det andet.

Så siger hr. Poul Erik Dyrland, at det er udmærket, at vi vil gå det her igennem med en tættekam, men der er altså nogle juridiske spidsfindigheder, der skal tages højde for. Men der er jo ikke meget juristeri i, at når der i aftalen f.eks. klart står, at tilmelding sker til AF, så

flytter ministeren det behændigt i lovforslaget over til sig.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var den her bemærkning fra hr. Ole M. Nielsen om det dårlige selskab, som han fik afrundet sin bemærkning med. Jeg håber, at han nu også har forstået, fordi nu har vi andre også forstået, at skulle der blive en forværret situation, så er Venstre selvfølgelig også parat til at ville ændre. Sådan har jeg opfattet fru Ulla Tørnæs' sidste indlæg, og det tror jeg da også hr. Ole M. Nielsen har gjort.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne have uddybet spørgsmålet om uddannelse efter arbejdsmarkedets behov. Jeg forstår hr. Jens Vibjerg sådan, at det er vigtigt, at man får uddannelser, der tilpasser de lediges kvalifikationer til arbejdsmarkedets behov. De steder, hvor der er konstateret de allerstørste flaskehalse, er sygepleje, det er folkeskolelærere, og det er pædagoger. Betyder det, at en arbejdsløs HK'er alene kan få valget: Vil du være sygeplejerske, eller vil du være folkeskolelærer? Ellers kan du ikke få nogen uddannelse. Er det sådan, det skal forstås? Er det logikken i forslaget?

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg vil gerne kvittere for fru Ulla Tørnæs' bemærkninger. Jeg forstår fru Ulla Tørnæs således, at Venstre også i fremtiden vil optræde lige så ansvarligt set i forhold til ledige, der er i klemme, eller ledige, der har problemer, eller til arbejdsløsheden i det hele taget, som man gør i den her situation. Og det vil jeg meget gerne kvittere for.

Til hr. Jens Vibjerg vil jeg sige, at nu kan man jo læse tingene på mange måder. Man kan tolke ting på mange måder. Nu står jeg her med aftalen. Ministeren fastsætter nærmere retningslinjer for tilmelding til AF. Den linje kan jeg tolke på 7-8 forskellige måder, helt afgjort.

Så vil jeg i øvrigt sige: Al ære og respekt for den aftale. Al ære og respekt for det lovforslag, vi er i gang med her. Vi skal vel følge op. Vi skal omsætte den aftale til lovgivning. Det kan der ikke herske nogen tvivl om. Men for mig lyder det lidt, som om hr. Jens Vibjerg totalt har

deponeret sin parlamentariske beslutningsretovre hos parterne.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg ved ikke, om jeg kommer til at henvende mig til den forkerte, men jeg vil gerne spørge hr. Jens Vibjerg om, hvordan Venstre vil sikre, at de private arbejdsgivere kommer til at tage deres væsentlig større andel af personlig aktivering, som aftalen lægger an til.

Det er jo ikke helt uvæsentligt at vide, at indtil dato er det primært det offentlige, der har taget sig af aktivering, fordi der ikke har været tilstrækkelig mange pladser hos private arbejdsgivere. Nu skal der aktiveres 20.000 flere personer over to år. Og det kræver selvfølgelig en væsentlig større ansvarlighed fra de private arbejdsgivere. Men lovforslaget siger intet om, hvordan man vil sikre det. Derfor vil jeg gerne spørge Venstre: Har Venstre et forslag eller en idé til, hvordan private arbejdsgivere i større udstrækning kan tage deres andel af aktiveringspersonerne?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne sammen med hr. Ole Vagn Christensen glæde mig over, at vi misforstod fru Ulla Tørnæs. Det betyder selvfølgelig ikke, at jeg forstår, at man behøver at lave den nedskæring i dagpengeperioden, som man nu laver, men jeg forstår da så, at man trods alt er ansvarlig, hvis situationen skulle forværres på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Nu er det jo sådan i politik, at man altid skal vare sig, når andre kolleger fortolker ens budskab eller måske forsøger at fortolke ens budskab. Jeg bliver nødt til at sige: Det er altså første gang, jeg her er med til at diskutere nogle lovforslag, hvor man allerede ønsker at tage højde for noget andet end det, der er virkeligheden. Og det finder jeg egentlig er ganske bizart. Jeg vil godt sige, at i Venstre forholder vi os til den aktuelle situation. Vi har sagt ja, vi skal nok støtte regeringens lovforslag, såfremt regeringen holder sig stringent til den treparts-aftale, der er indgået med parterne. Og hvad der sker i fremtiden, jamen der går jeg ud fra, at kollegerne her i Folketingssalen udmærket godt kender Venstres position. Vi er et ansvarligt

parti, det har vi altid været, og det vil vi naturligvis fortsat være.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Til hr. Poul Erik Dyrlunds kommentar om, at nu kan man jo tolke tingene: Ja, og derfor sagde jeg også, at nu ville vi gå tingene igennem med en tættekam, og så vil vi selvfølgelig stille alle de spørgsmål, der skal til, for at få afklaret det her, så vi præcis ved, hvad det er, vi eventuelt skal sige ja til lidt senere.

Med hensyn til hr. Ole Sohns spørgsmål vil jeg sige, at vi har tillid til aftaleparterne. De skal nok løse den opgave.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg bliver nødt til at få det uddybet lidt. Betyder det, at Venstre mener, at forudsætningen for, at man kan få mere uddannelse, så arbejdskraften passer til arbejdsmarkedet, er, at man beskærer uddannelsesmulighederne for de arbejdsledige? For det er det, der sker i det her lovforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg må erkende, at jeg har lidt problemer med at kommentere den aftale, som er indgået mellem DA og LO, og som regeringen også er med i.

For hvis jeg roser aftalen for meget, så skaber jeg nok vanskeligheder for LO og i hvert fald for regeringen. Og hvis jeg kritiserer den for, at den måske ikke er så vidtgående, som vi kunne ønske fra konservativ side, ja, så kommer jeg givetvis til at genere DA.

Efter at have tygget lidt på den problemstilling, er jeg kommet til den konklusion, at da jeg under alle omstændigheder altså kommer galt af sted, så kan jeg lige så godt sige, hvad jeg mener.

Som udgangspunkt for min karakteristik vil jeg selvfølgelig tage udgangspunkt i den aktuelle arbejdsmarkedspolitiske situation: at vi har en ganske høj beskæftigelse i det danske samfund, at vi har en relativ lav registreret ledighed – der er ganske vist stadig væk mange, som er på passiv overførselsindkomst, og som ikke er registreret som ledige, men det er en helt anden diskussion, som vi må tage op ved anden lejlighed – og endelig for det tredje, at rundt om-

kring i de regionale arbejdsmarkedsråd lidt afhængig af, hvor man er henne i landet, kan man mærke, at flaskehalsene strammer til. Og det betyder naturligvis, at der er et påtrængende behov for gennem en strukturreform at få nedbragt den strukturelle ledighed.

Så må jeg sige om aftalen, at vi faktisk er meget godt tilfreds med den – og så må jeg så genere dem, jeg genere kan – det er vi faktisk. Det er lige før, jeg vil sige, at det jo er konservativ arbejdsmarkedspolitik sådan plus minus 10 pct. eller noget i den retning. Der er nogle områder, hvor vi ønskede at gå videre, end aftalen er udtrykt for.

På i alt fald ét område er vi blevet overhalet højre om, og det havde jeg egentlig ikke troet skulle ske, men det er vi altså blevet. Vi havde ikke med i vores oplæg, at særreglen skulle afskaffes for de 50-54-årige. Det kan vi konstatere at den nu er i forslaget. Når vi er betænkelige ved at afskaffe særreglen for den aldersgruppe, ja, så er det simpelt hen på baggrund af en række henvendelser, vi har fået fra arbejdsløse i den pågældende aldersgruppe. Og det er ganske alvorlige sager. Der er, så vidt jeg kan vurdere, højt kvalificerede mennesker, som har haft op imod 100 ansøgninger om at komme i job, som har været forgæves. Og den slags gør naturligvis indtryk, og derfor ser vi meget gerne, at den del af aftalen bliver forhandlet ud.

Til gengæld skal alle sejl naturligvis sættes til, for at denne her aldersgruppe kan komme i beskæftigelse, og at de, der er i beskæftigelse, kan beholde deres job, og vi skal naturligvis også have foretaget rådighedsafprøvning. Vi skal have aktiveringsforanstaltninger for den pågældende aldersgruppe; de skal ikke blive glemte.

Dernæst må jeg sige, at der naturligvis er en balance i den aftale, der er indgået. Det må der nødvendigvis være, når DA og LO indgår en sådan aftale. Det har vi i Det Konservative Folkeparti meget stor respekt for, og vi vil i vores arbejde med lovforslagene her i Folketingsalen tage udgangspunkt i denne respekt og balance.

Men vi vil naturligvis, ligesom jeg også har hørt at Venstre har givet udtryk for, gå kritisk til værks; paragraf for paragraf vil vi gå tingene igennem for at undersøge: Er det her nu også i overensstemmelse med det, der er aftalt mellem arbejdsmarkedets parter? Vi vil naturligvis stille en lang, lang række spørgsmål i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Der er mange væsent-

lige spørgsmål og detailspørgsmål, som trænger til en nærmere belysning.

Et generelt problem vil jeg godt pege på her. Det forekommer mig, efter at jeg har læst lovforslagene igennem, at der er usandsynlig mange bemyndigelsesbestemmelser. Og det er naturligvis et problem, for kan man nu være helt sikker på, hvad disse bemyndigelser bliver brugt til?

Det er jo sådan, at det er arbejdsministeren, der dels har ansvaret for, at aftalen bliver udmøntet i paragraffer, dels efterfølgende har ansvaret for de administrative forskrifter. Og dér kunne man jo godt forestille sig, at arbejdsministeren sådan en tidlig morgen kommer til at kigge i spejlet og kommer til at stille sig selv spørgsmålet: Er det mig? Og det er det jo så nok, og var der ikke noget med engang, at jeg havde en ambition om at skulle føre en socialdemokratisk arbejdsmarkedspolitik: Så kunne man måske risikere, at ministerens socialdemokratiske natur på et tidspunkt kunne gå hen og overgå den aktuelle tugt fra parternes side, og at vi så så et resultat i de administrative forskrifter, som ikke helt var i overensstemmelse med det, der egentlig var hensigten.

Som sagt, det, at der er mange bemyndigelser, må vi have dyrket ganske meget under udvalgsbehandlingen. Hvad vil ministeren helt konkret bruge disse bemyndigelser til, og hvordan?

Så har vi selvfølgelig været igennem den samme øvelse, som man har været igennem i Venstre: Er paragrafferne nu også præcist et udtryk for den aftale, der er indgået?

Vi har selvfølgelig stillet spørgsmålet: Kan vi finde noget i lovforslagene, som er kommet med dér, men som ikke er med i aftalen? Og det har vi fundet. Det behøver der ikke at ligge noget mystisk i.

Jeg har en fornemmelse af, at man i Arbejdsministeriet har haft en pose med uløste problemer, som man lige ville have puttet ind i lovforslagene her. Det må vi så kigge på. Eksempelvis er der disse bestemmelser om timeoverførselsregler, det er vistnok noget med de deltidssatte brandmænd, man tager med, og det har i hvert fald intet med aftalen at gøre. Det kan måske være fornuftigt nok. Det må vi kigge på, men det er i hvert fald noget, der er taget med uden for aftaleteksten.

Man kan også stille spørgsmålet: Er der aftalestof, der ikke er kommet med? Det mener jeg ganske afgjort der er, og jeg tror nok, der var en

af Venstres ordførere, der pegede på det samme. Helt konkret står der i aftalen, at de ledige skal tilmeldes på den første ledighedsdag, og det har jeg ledt forgæves efter i lovtæksten. Det kan muligvis være, fordi jeg ikke har brugt lup, men blot mine læsebriller, men så vil jeg meget gerne overbevises om, at det rent faktisk står i lovparagrafferne.

Så kunne man jo også forestille sig, at der var aftalestof, som blev bøjet lidt, når Arbejdsministeriets embedsmænd under ledelse af arbejdsministeren skulle udforme det i paragraffer. Det er nok lidt sværere sådan helt at dokumentere allerede på nuværende tidspunkt. Men det forekommer mig, at a-kasserne i lovparagrafferne har fået en noget mere fremtrædende plads, end de har i aftaleteksten. Og det er i hvert fald noget, som vi vil gå ind og yurdere nøjere og have en diskussion med ministeren om i udvalget.

Endelig vil jeg godt bede arbejdsministeren om på et eller andet tidspunkt her under forhandlingerne allerede i dag at give et overblik over økonomien i forslaget. Der foreligger nogle tal i bemærkningerne til lovforslagene, og så er der efterfølgende nogle bemærkninger om, at det så vil modsvares af nogle besparelser på overførselsindkomster. Jeg håber, at arbejdsministeren allerede i dag kan give et reelt slag på tasken om, hvad det er, der egentlig er merudgifter ved i det nye system i forhold til, hvis det eksisterende system kørte videre.

Vi er godt tilfredse med aftalen med det lille forbehold, som jeg talte om med de 50-54-årige – jeg har med glæde konstateret, at der er andre partier, som har taget den samme problemstilling op – men ellers er vi indstillet på at gå positivt i gang med arbejdet i Arbejdsmarkedsudvalget, og det ender nok med, at vi til sidst kommer til at trykke på de grønne knapper, det håber jeg i hvert fald.

Det er sådan, som jeg antydede tidligere, at de ting, der ligger i aftalen, er ganske meget i tråd med det udspil til finanslovaftale, som vi lagde frem for nogle uger siden. Vi lægger meget kraftig vægt på den fremrykkede aktivering. Vi så i øvrigt gerne, at den blev rykket længere frem end til 12 måneder, vi lægger stor vægt på afkortningen af dagpengeperioden, vi lægger stor vægt på, at de uddannelser, der stilles til rådighed for de ledige, bliver mere målrettede mod job osv. Der er virkelig mange gode takter i den her aftale, og jeg håber, at vi kan blive en

meget bred kreds af partier i Folketinget, der til sidst kan blive enige om at gennemføre det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg lyttede med interesse til hr. Knud Erik Kirkegaards ordførertale og bemærkede specielt bekymringen hos De Konservative for de 50-54-årige, hvor der blandt hr. Knud Erik Kirkegaards bekendtskabskreds har været adskillige, som har søgt mange stillinger, op til 100, uden at kunne få dem, og det har så til følge, at Det Konservative Folkeparti gerne vil forsøge at skabe et flertal for den stramning, at fjerne det i lovforslaget, og det vil vi selvfølgelig gerne støtte.

Men jeg vil gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, om ikke det bekymrer ham, at der findes et utal af arbejdsløse i en lavere alder end 50, som har sendt snesevis, op til hundredvis af ansøgninger uden at kunne få et job, som kommer i klemme, fordi man afkorter dagpengeperioden, eller træder bekymringen først i kraft, når man fylder 50?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var jo en interessant tale fra hr. Kirkegaard. På et tidligt tidspunkt konstaterede hr. Kirkegaard, at det her var konservativ politik, og vi kan da også tilslutte os en ganske væsentlig part af det, der er i lovforslagene her.

Men så slutter hr. Kirkegaard alligevel med at sætte et lille spørgsmålstejn ved, om De Konservative kan trykke på den grønne knap til konservativ politik. Det er jo egentlig forbausende nok, og indimellem var hr. Kirkegaard sådan lidt undrende over, at han på et punkt blev overhalet højre om. Jeg mente ikke, at det hørte så meget til hr. Kirkegaards selvforståelse, at der overhovedet ikke var plads på højre side af ham, men det hører alligevel med åbenbart.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Det, der får mig til at bede om ordet, er jo hr. Kirkegaards filflerier med procenterne plus/minus 10 pct., og ellers er det konservativ politik. Når nu jeg læser De Konservatives forslag til finansloven, ser jeg, at man ved at stramme rådighedsreglerne vil spare 770 mio. kr., man vil spare 475 mio. kr. ved at stramme på adgangskravene, man vil skære 1,4 mia. kr. af aktivpuljen, man vil spare 600 mio. kr. på arbejdsfor-

midlingen, man vil spare 3,2 mia. kr. på a-kasernerne, og man vil spare 1,2 mia. kr. på voksenuddannelsen.

Jeg tror ikke, det er gået op for hr. Knud Erik Kirkegaard, at en af de virkelig stærke sider ved de her lovforslag, vi behandler her, er uddannelsesindsatsen og aktiveringsindsatsen. Når jeg holder lovforslagets indhold op imod det, hr. Knud Erik Kirkegaard siger, og det, der står i De Konservatives forslag til finanslov, så er jeg nødt til at sige til hr. Kirkegaard, at der bliver fiflet for meget med procenterne her.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne følge tråden fra hr. Ole Sohn. Jeg vil spørge De Konservatives ordfører, om det forholder sig sådan, at den bekymring, som man har for specielt de 50-54 årige, rækker så vidt, at man fra konservativ side vil stemme for et eventuelt ændringsforslag, der simpelt hen piller det punkt ud af lovforslaget.

Og så vil jeg spørge, om hr. Knud Erik Kirkegaard også har følelser for dem, der er yngre. Jeg vil gerne vide, om hr. Knud Erik Kirkegaard ser det som et problem, at unge nyuddannede, som har haft begyndervanskeligheder med at få en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, efter meget korte perioder vil blive sendt over i andre typer job end dem, de er uddannet til. Jeg vil gerne bede om en overvejelse over, hvordan det bliver opfattet som samfundsmæssig ressourceudnyttelse, at man forkorter perioden, og at man derudover lægger det særlige pres på de unge, at de altså skal gå til en lavere takst.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Til hr. Ole Sohn: Det er mit helt klare indtryk, at lige præcis aldersgruppen over 50 har væsentlig større vanskeligheder ved at fastholde deres position på arbejdsmarkedet end yngre aldersgrupper, og det er årsagen til vores stillingtagen.

Så havde hr. Ole M. Nielsen nogle hyggelige bemærkninger, som jeg også lige skal reagere på. Jo, selvfølgelig kan vi stemme for konservativ politik, men vi skal jo lige have orden i regnskabet. Vi skal jo lige have tjekket først, at der ikke er fiflet med paragrafferne, og hvis der ikke er det, så ender det nok med, at vi kan stemme for. Så siger hr. Ole M. Nielsen, at han er lidt forundret over, at jeg ikke kunne forestille mig at blive overhalet højre om. Jo, det kan

jeg sagtens. Men spørgsmålet er jo, af hvem? Det er sådan set dér, overraskelsen ligger.

Og så til hr. Poul Erik Dyrland, som jo har udviklet sig kolossalt i de år, han har været her i Folketinget. Jeg har fulgt hans udvikling, lige fra da han startede herinde, og det er en positiv udvikling. Jeg synes, hans arbejdsmarkedspolitik bliver mere og mere fornuftig. Specielt på det allersidste må jeg sige han nærmest har foretaget, ja, det hedder vist et kvantespring i sin udvikling omkring fornuftighed i sin arbejdsmarkedspolitik. Hvad kan det dog ikke ende med med hr. Poul Erik Dyrland?

Så det dér med at file med procenterne. Det mener jeg sagtens vi ved en anden lejlighed kan tage en diskussion om. Vi står naturligvis ved vores finanslovaftale, og vi tror i øvrigt, at den aftale, som vi diskuterer her, vil medføre væsentlig større besparelser, end der fremgår af tallene.

Og så til fru Jette Gottlieb: Hvordan forhandlingssituationen vil blive, kan jeg ikke sige, men det vil naturligvis være i den kreds af partier, der forhandler med henblik på, at det hele skal vedtages, at vi vil tage stilling til for eller imod forslaget omkring de 50-54 årige.

Så kan jeg til sidst sige til fru Jette Gottlieb omkring de unge, at den største succes, der har været i dansk arbejdsmarkedspolitik på det sidste, netop er den særlige ungeordning, der blev lavet for ganske få år siden, og som i og for sig afskaffede ungdomsarbejdsløsheden næsten med et hug. Det synes jeg at de partier, der stemte for, kan være stolte over og glade for, og kan vi lave noget, som ligner det i den her sammenhæng, så vil det kun være positivt.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg føler trang til at sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at da jeg som ganske ung og grøn kom ud på arbejdsmarkedet og faktisk var i den heldige situation, at jeg kom til at arbejde sammen med et par ærkekommunister, som lærte mig meget i den politiske diskussion, da sagde de til mig, og det har jeg aldrig glemt: Lad dig aldrig omklamre af en konservativ! Og jeg kan berolige hr. Kirkegaard med, at det vil jeg også vogte mig for i tiden fremover. Det ligger helt sikkert.

En anden ting, som jeg undrer mig lidt over i hr. Knud Erik Kirkegaards ordførertale, var jo de her betæneligheder også set i forhold til brandmændene. Og nu kan jeg jo så se i lighed med før, da jeg var på talerstolen, at det kniber

noget med hr. Kirkegaards hukommelse. For så vidt jeg husker, er det jo faktisk sådan, at De Konservative har fremlagt et beslutningsforslag i sidste folketingssamling, hvoraf det fremgik, at man præcis ville indføre de her regler, som man nu foreslår, plus en hel masse andet i forhold til brandmænd og visse andre grupper. Så for mig at se er det da sådan, at regeringen nu indfrier et af de ønsker, der var i de der beslutningsforslag, og det synes jeg nu er synd at skælde regeringen ud for eller i hvert fald være betænkelig over.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt erkende, at jeg ikke er i tvivl om, at hr. Knud Erik Kirkegaard er enig i, at den ungeindsats, der blev fremlagt, var et forsøg på at få unge i arbejde eller i uddannelse.

Det, jeg undrer mig over, er, at De Konservative ønsker at overføre det til uddannede unge, for en væsentlig del af ungeindsatsen beroede jo på, at det var unge uden uddannelse. Nu vil man altså overføre de samme regler til unge med uddannelse, det vil sige, at unge, der har gennemgået en faglig uddannelse, unge journalister, unge, der har en eller anden form for faglig uddannelse, en erhvervs-mæssig kompetence, altså bliver sendt ud for at søge arbejde inden for andre områder, bliver sendt i anden uddannelse eller andet arbejde end det, de faktisk er uddannet til, fordi der har været en vanskelighed med at blive fast tilknyttet til arbejdsmarkedet i den første korte periode.

Er det fornuft? Er det et samfundsmæssigt ressourceforbrug, der er klogt?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kunne forstå, at hr. Poul Erik Dyrlund var bange for at blive omklamret af De Konservative, og jeg er også lige ved at være bange for, at jeg ikke har fysisk kapacitet til at foretage omklamringen, så jeg tror, at hr. Poul Erik Dyrlund kan tage det ganske roligt.

Jamen jeg har ikke kritiseret den konkrete bestemmelse omkring timeoverførselsreglerne. Jeg har blot konstateret, at det er noget, man har samlet op, og som ikke har noget med aftalen at gøre, og at det kan give visse misforståelser, når man læser lovforslagene. Jeg har ikke kritiseret det konkrete indhold. Der er vist for øvrigt også noget om kontingentfritagelse for frihedsberøvede, som man vist heller ikke har haft med i

aftalen, og jeg tror også, der er et enkelt punkt mere.

Og så til fru Jette Gottlieb: Det er ikke rigtigt, at det, man foreslår her, er det samme for de uddannede som for de ikkeuddannede. Det med den lave sats på de 50 pct. er jo ikke det, der bliver gældende for dem, vi taler om her. Det er min faste overbevisning, at uanset om man har en uddannelse eller ej, så er 6 måneder for lang tid at gå uden at være i en eller anden form for aktivering.

Ole Sohn (SF):

Pisk og pæne ord er vist det mest præcise, man kan sige om regeringens forslag til tredje fase af arbejdsmarkedsreformen.

Kortere dagpengeperiode, forringelse over for gruppen af de 50-54-årige, strammere rådgighedsregler, lavere satser for unge ledige og færre uddannelsesmuligheder er de kontante forringelser, der ligger i regeringens lovforslag. Det er alt sammen stramninger, der er med til at skabe utryghed hos de arbejdsløse og hos de lønmodtagere, der har en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed stor risiko for arbejdsløshed.

Og når arbejdsministeren frejdigt understreger, hvilket han gjorde i forbindelse med præsentationen af trepartsaftalen, at stramninger reelt ingen betydning får, fordi beskæftigelsesmulighederne er så gode, og fordi tiltagene i arbejdsmarkedsreformforslaget vil være så effektive, at ingen rammes, så er det at føje spot til skade.

Sandheden er jo, at vi fortsat har mere end 180.000 arbejdsløse, foruden dem, der er i forskellige offentlige aktiveringsjob, hvor mulighederne for varig beskæftigelse er ganske små. Problemet i Danmark er ikke mangel på arbejdskraft. Det er mangel på job, og det er mangel på folk med de rette kvalifikationer. Dette paradoks løses imidlertid ikke ved at stramme dagpengereglerne, men ved at fremskaffe flere ordinære job og ved en forstærket uddannelsesindsats.

Inden for det offentlige er der et hav af uløste opgaver, som trænger sig på. For blot at nævne et par stykker: Mange steder er der behov for gennemgribende renovering af hele kloaknettet, ældre mangler hjemmehjælp, skoler og sygehuse råber på rengøring. Altså uløste opgaver inden for de områder, hvor ledigheden er størst.

Regeringens antagelse om, at ingen ryger ud af dagpengesystemet, kan kun bestå sin prøve,

hvis det nuværende opsving holder, hvis de 40.000 og de ekstra 20.000 aktiveringsjob, der skal skaffes, alle bliver fornuftige og opkvalificerende, og hvis de private arbejdsgivere reelt påtager sig et markant større ansvar, end tilfældet er i dag. Hvis disse forudsætninger holder, ja, så er de foreslåede stramminger inderlig overflødige og bidrager derfor kun til at skabe utryghed hos den enkelte arbejdsløse.

Men hvad nu, hvis forudsætningerne ikke holder? Desværre er der meget, der tyder på, at forudsætningerne ikke holder. Faldet i arbejdsløsheden er stoppet. Flere brancher kommer daglig med pessimistiske prognoser om beskæftigelsesudviklingen, og en økonomisk verdenskrise ulmer. Erfaringerne tyder heller ikke på, at der med et trylleslag kan hives en ordentlig aktiveringsindsats op af hatten, og intet tyder på, at de private arbejdsgivere ad frivillighedens vej vil bidrage til at opfylde regeringens forudsætninger.

SF kan derfor ikke støtte de fremlagte forslag om stramminger, der er indeholdt i de tre lovforslag, men vil selvfølgelig under udvalgsbehandlingen komme med konstruktive ændringsforslag.

Den afskortede dagpengeperiode vil med garanti medføre, at tusinder af arbejdsløse går med angsten for at få deres familieøkonomi ødelagt, og kan medføre, at mange direkte ryger ud af systemet.

Fjernelsen af særreglen for de 50-54-årige vil få samme effekt. De 46-50-årige, der i dag fyres på Grundfos, Dandy, slagterierne og en række kommuner, må nu leve i frygten for at ryge ud af systemet, fordi arbejdsmarkedet diskriminerer de ældre. Det kan betyde store indtægststab for den enkelte og ikke mindst tabet af retten til efterløn, når de fylder 60 år.

Er det den tak et velfærdssamfund, der ikke har fundet midler til at bekæmpe aldersdiskriminationen på arbejdsmarkedet, vil give folk, som har været på arbejdsmarkedet i måske 30 år? SF mener nej. Vi vil med en række ændringsforslag prøve at forhindre disse urimelige og overflødige forringelser.

At LO's ledelse har accepteret arbejdsgivernes og Venstres krav om hårde nedskæringer, fremstår endnu som en gåde, medmindre da de ønsker at hjælpe Venstre til at få indflydelse på arbejdsmarkedspolitikken. LO har dog som argument for deres ja understreget, at forudsætningen for aftalen er, at arbejdsløsheden fortsat falder, at aktiveringstilbudene reelt bliver op-

kvalificerende, og at arbejdsgiverne reelt påtager sig et større ansvar. Men ingen af disse forudsætninger er indeholdt i regeringens forslag.

Hvor i lovforslagene står det, at ændringer kun gælder, så længe arbejdsløsheden ikke stiger? Hvor er de fornødne penge til at forbedre aktiveringsindsatsens kvalitet gennem øget individuel tilpasning, øget vægt på uddannelse m.v.? Hvor er pengene til arbejdsformidlingen, så systemet reelt kan få et kvalitetsløft i arbejdet, når de samtidig skal påtage sig det stærkt forøgede arbejde med handlingsplanerne og med at udbygge samarbejdet med arbejdsløshedskasserne? Hvor er forslagene, der binder arbejdsgiverne op på deres ansvar og gennem økonomiske incitamenter hjælper dem til denne øgede indsats?

Føler regeringen slet ikke forpligtelse til at indfri LO's forudsætninger for aftalen? Noget kunne direkte tyde på, at Arbejdsministeriet har udarbejdet lovforslagene, inden trepartsaftalen var indgået.

Men trods denne kritiske gennemgang af lovforslagene så er vi i SF indstillet på at bidrage under udvalgsarbejdet og i de forhandlinger, der følger, for at sikre, at de løse løfter om forbedringer, der trods alt ligger i trepartsaftalen, også bliver omsat til realiteter, men det kræver en væsentlig opstramning af lovforslagene, sådan som de er præsenteret.

Men vi går aktivt og konstruktivt ind i arbejdet, selv om vi er kritiske og negative over for de konkrete forringelser, der ligger i lovforslagene.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

En af mine første oplevelser, da jeg kom ind i Folketinget, var arbejdsmarkedskonflikten i foråret, og da blev vi fra SF's og Enhedslistens side tudet ørerne fulde om, at vi skulle udvise respekt for arbejdsmarkedets parter, respekt for den danske model.

Og hvad sker der nu? Vi ser åbenbart en lidt omvendt situation fra SF's og Enhedslistens side, for når parterne faktisk er i stand til at indgå en aftale, så vil SF og Enhedslisten tilsyneladende ikke være med. Er det sådan, at hr. Ole Sohn kunne forklare, hvor sammenhængen er henne? Hvorfor skal vi kun nogle gange følge? Hvorfor er det forkert, at man ikke altid følger?

Og så til den her evig piskens stemningen op og nu vælter jeg ved ikke hvor mange ud over den sociale afgrund: Hvorfor er SF ikke med til

at gå ud og fortælle, hvordan det er gået de andre gange, når man har skåret ned, at det har været med til at sætte noget skub i systemerne, og at det har været med til at forhindre, at folk er gået alt for lang tid i dagpengesystemerne?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Ja, det overrasker mig jo ikke, at hr. Ole Sohn i sin tale ligesom proklamerer, at tusinder vil falde ud af dagpengesystemet, men der er en ting, der ligesom har en anden klang her, for tidligere var der en mistro til, at arbejdsgiverne ikke kunne løse opgaven, og nu hører jeg lige pludselig, at mistroen er flyttet over til a-kasserne. Man har ikke tillid til, at a-kasserne kan løse denne opgave med at aktivere de ledige og sørge for, at de ikke kommer så langt hen i systemet, at de falder ud af dagpengereglerne.

Så tror jeg faktisk, at der er mange sammen med mig på 45 og 50 år, der gerne vil have sig frabedt at blive kaldt ældre på arbejdsmarkedet, fordi man måske har fået lidt grå hår og fylder lidt godt på bagdelen. Jeg vil ikke finde mig i, at jeg ikke har de samme rettigheder og de samme pligter, som de yngre har på arbejdsmarkedet, og det synes jeg SF skulle begynde at bekymre sig om i stedet for.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil godt kvittere for det indlæg, som hr. Ole Sohn kom med. Han sagde, at han ville konstruktivt gå ind i drøftelsen omkring det her, og så sagde han noget omkring det her med at være kritisk og være negativ over for nogle ting.

Jeg må sige til hr. Ole Sohn, at de andre gange, hvor vi har lavet justeringer i arbejdsmarkedspolitikken, har vi også haft det her fremme, og dér har vi ikke haft parterne med som direkte medspillere. Det føler jeg er forandringen den her gang, som har ført til, at der ligger en vis styrke i og tro på, at det kan blive gennemført.

De andre gange har vi gjort det, at vi har afsat nogle millioner kroner via satspuljeforliget, som SF selv var med i, til netop at gøre en særlig indsats for de grupper, som kunne gå hen og falde ud, men mig bekendt blev det aldrig aktuelt at bruge én krone, selv i de forværrede arbejdsløshedssituationer, der var, da vi omkring dagpengesituationen gik fra de 9 år og så ned til de 5 år.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg havde med lidt spænding ventet på den ordførertale, hr. Ole Sohn skulle holde. Lige nu er hr. Ole Sohn jo ny, og det er jo sådan, at en gang imellem er det jo, at det gamle ordsprog kommer til at gælde: Forandring fryder.

Men når jeg tænker tilbage på, hvad SF stod og sagde her på talerstolen i 1994, og hvad der blev sagt i 1996, så kan jeg konstatere, at hr. Ole Sohn har fundet præcis den samme ordførertale eller stift frem fra dengang, hvor man også stod her og talte og råbte og skreg om den sociale massegrav osv. – 70.000, 80.000 og 100.000 ville ryge ud over kanten og ned i den sociale massegrav, men dette har absolut ikke været tilfældet.

Det er præcis det samme, vi hører her i dag fra hr. Ole Sohns side, og jeg synes, at man i SF burde tænke en lille smule over, om ikke det var på tide, at man fandt en anden stift at sætte på.

Der er jo ikke nogen som helst realisme i det, når man står her og påstår, at nu vil vi smide en masse mennesker over i det sociale system. Socialdemokratiet har i det her sagt: Vi laver ikke det her med det formål at smide folk over i det sociale system. Vi laver det her med det formål at holde mennesker så langt væk som overhovedet muligt fra det sociale system.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg ved ikke, om det er sådan, at cd-afspilleren ikke er kommet til Kalundborg, men den stift, som jeg havde på min gramofon, eksisterer ikke længere, fordi den var slidt, så derfor er jeg gået over til en cd-afspiller.

Jeg undrer mig egentlig også over, at hr. Poul Erik Dyrland, hr. Ole Vagn Christensen og fru Anne-Marie Meldgaard har forberedt deres spørgsmål til mit indlæg, inden jeg holdt talen, for jeg gjorde netop utrykkelig opmærksom på, at man ikke kunne sige, hvor mange der går ud. Jeg har ikke talt om, at der er tusinder, der ryger ud af dagpengesystemet, for det tror jeg ikke at der er.

Jeg talte om, at der er tusinder, der kommer til at leve i utryghed, og hvis hr. Poul Erik Dyrland, hr. Ole Vagn Christensen og fru Anne-Marie Meldgaard ville gøre sig den ulejlighed at tage ud og prøve at diskutere det med nogle af de grupper i de faglige organisationer, som lever i den utryghed, vil man høre det gang på

gang, hvis man altså taler med nogle af de medlemmer, som er i den situation. Det er den utryghed, som jeg ikke forstår at Socialdemokratiet ønsker at medvirke til, når det er inderlig overflødigt, hvis forudsætningerne holder.

Til hr. Anders Samuelsen: Jo, selvfølgelig skal vi have respekt for arbejdsmarkedets parter, og de skal også bidrage, såvel som alle andre organisationer skal, når der er blevet lavet lovforslag inden for de pågældende områder. Vi har meget respekt for arbejdsmarkedets parter, men vi har også meget respekt for, at parterne ikke alene består af LO og DA, og at der er flere parter, der har været flere inddraget i trepartsforhandlingerne, og som i øvrigt har taget afstand fra dem. En stor del af arbejdsmarkedets parter har jo taget afstand fra dem.

Det, som jeg sagde i mit indlæg, var, at selv de ting, som LO har ønsket at få med som garanti for at få deres forpligtelse respekteret, ikke er indeholdt i lovforslagene, men det håber jeg naturligvis kan blive tilfældet under udvalgsbehandling.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er nu fire socialdemokrater og en radikal, så nu tager vi hele striben af korte bemærkninger.

Først fru Margot Torp.

(Kort bemærkning).

Margot Torp (S):

Jeg vil gerne spørge, hvorfor hr. Ole Sohn fuldstændig forbigår det faktum, at uanset konjunkturernes udvikling daler antallet af unge, som kommer ud på arbejdsmarkedet, dramatisk i de kommende år, og det er måske den allervigtigste baggrund for de forslag, vi ser i dag.

Og så et spørgsmål til noget, som jeg har hørt flere gange i dag, når jeg har fulgt debatten oppe fra kontoret: Hvorfor er det fuldstændig umuligt for hr. Ole Sohn at se, at netop den økonomiske politik, der sikrer en lav rente og en høj beskæftigelse, er den sikreste mulighed for at få arbejdsgiverne til at vende blikket mod de folk på arbejdsmarkedet, som de normalt plejer at vende blikket væk fra på grund af køn eller alder eller efternavn osv.? Den allervigtigste garanti for, at arbejdsgiverne vil lege med på noget af det her, er den høje beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu kunne man jo være lidt fræk eller lidt frimodig og tillade sig at spørge: Hvem var det, der havde cd-afspilning her? Jeg mener, at vi har haft hele hr. Ole Sohns indlæg i korte bemærkninger til mit ordførerindlæg, og så fik vi det igen her for anden gang, og derfor var det jo ikke svært at vide, hvad det var, hr. Ole Sohn ville sige i sin ordførertale. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg rejste mine spørgsmål til hr. Ole Sohns tale, efter at han havde talt.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Hr. Ole Sohn bruger nu ikke argumentationen om at falde i den sociale massegrav, men om, at ledige lever en utryk tilværelse. Jeg vil sige til hr. Ole Sohn, at jeg selv har prøvet at være arbejdsløs. Jeg syntes også, det var en utryk tilværelse dengang, og jeg har egentlig den opfattelse, at det at være arbejdsløs altid har været en utryk tilværelse, og det ændres der efter min opfattelse ikke på med det, som vi laver her på nuværende tidspunkt. Det synes jeg er vigtigt at tænke over.

Så synes jeg også, hr. Ole Sohn skulle tænke lidt over, hvad det er, han står og siger, når han siger, at LO's ledelse har indgået denne aftale – underforstået, at LO ikke har sit bagland i orden. Jeg har mødt masser af mennesker, og jeg har deltaget i massevis af konferencer, og når man i øvrigt har brugt de første korte stunder til retoriske markeringer, er det min opfattelse, at man ude omkring, hvor jeg færdes, faktisk er parat til og indstillet på at tage vel imod det her og håndtere det på en måde, der bliver til gavn for de ledige. Det er den oplevelse, jeg har, men det kan godt være, at jeg ikke kommer i de samme kor, som hr. Ole Sohn gør.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det nok sådan, at de fleste af os, der er her, ikke har lavet ret meget andet, siden denne aftale mellem parterne er blevet indgået, end at være land og rige rundt og fortælle om indholdet, og det er der virkelig et behov for, må jeg nok sige. Og heldigvis har vi været ude, fordi det, virkeligheden viser, er, at hr. Ole Sohn og hans ligesindede faktisk skaber denne frygt ude blandt fagbevægelsens medlemmer, og derfor er det vigtigt for os andre også at komme ud for at fortælle, hvad disse forslag reelt indeholder.

Jeg har endnu ikke oplevet et møde, hvor folk ikke, når de har fået forklaret de reelle ting i forslagene her, er gået rimelig trygge derfra, så det er en stor opgave for os alle sammen at følge rundt i landet med dem, som mener, at det her skaber utryghed.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg synes da, vi har fået en væsentlig indrømmelse, eller hvad man skal kalde det, fra hr. Ole Sohn, for vi fik jo at vide, at han heller ikke ser en overhængende risiko for, at folk vil vælte ned i den sociale massegrav.

Så er det bare, jeg ikke forstår, hvorfor SF ikke bidrager til den positive udsigt til, at folk ikke gør det, ved at gå ud og sige, at det her faktisk ikke betyder noget særligt, ud over at vi får sat lidt skub i systemerne og får folk hurtigere ud i job. Hvorfor er det ikke den opgave, SF tager på sig: at gå ud og få manet de her spøgelse i jorden?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Til hr. Anders Samuelsen vil jeg sige, at SF ønsker at bidrage positivt til hele arbejdsmarkedspolitikken. Vi har faktisk gjort os den ulejlighed at fremsætte et rimelig gennemarbejdet forslag til, hvordan man kunne gennemføre den tredje fase af arbejdsmarkedsreformen, og det er selvfølgelig også et bidrag, som vi vil holde fast i under udvalgsbehandlingen.

Vi ønsker faktisk også at forstærke nogle af de positive ansatser, der ligger i en øget aktivering og en opkvalificering i uddannelsesindsatsen. Det, vi savner, og det har jeg også gjort opmærksom på i min ordførertale, er, at der er ikke meget konkret i lovforslagene. De ting, der er konkrete i lovforslagene, er altså forringelserne.

Det er muligt, vil jeg sige til fru Anne-Marie Meldgaard, at det er at skabe frygt over for arbejdsløse eller potentielle arbejdsløse, hvis man fremhæver, at det er negativt, at man afkorter perioden. Man kunne jo også vende det om og sige, at Socialdemokratiets logik må være, at hvis dagpengeperiodens længde er ligegyldig, hvorfor så ikke sætte den ned til et år, når man skal i aktivering.

Selvfulgelig skaber det da utryghed, når man ikke er garanteret en rimelig tryghed i et velfærdssamfund, og jo kortere en periode, man er garanteret økonomisk tryghed, jo større er

utrygheden, hvis systemet ikke lever op til at skaffe de aktiveringspladser. Vi har haft problemer med det indtil nu.

Folk, som har prøvet at være i aktivering, ved jo, at det mange gange er fuldstændig tåbelig ting, de bliver sat til, og så længe man ikke har garanti for, at tingene hænger sammen, som jeg også nævnte i ordførertalen, er det ikke os, men lovforslagene, som skaber utrygheden.

Til fru Margot Torp vil jeg sige, at jeg bestemt synes, det er vigtigt med en fast og stabil økonomisk politik, for det er forudsætningen for, at man kan skabe en stabil beskæftigelsesfremgang. Jeg er overhovedet ikke uenig, men med de erfaringer, vi kender, synes jeg bestemt ikke, at de private arbejdsgivere har indstillet sig på at lege med. Det er derfor, jeg efterlyser nogle konkrete initiativer i lovforslagene, sådan at man også binder de private arbejdsgivere op på deres ansvar.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Mogens Andreasen som ordfører.

Mogens Andreasen (DF):

Trepartsforhandlingerne mellem regeringen, LO og Dansk Arbejdsgiverforening har jo dannet grundlag for arbejdsministerens fremsættelse af de lovforslag, vi behandler i dag. Dansk Folkeparti opfatter forslagene som noget positivt og et skridt i den rigtige retning mod en løsning af en del af arbejdsmarkedets problemer, specielt i forhold til den store gruppe af tunge ledige, der til dato har vist sig vanskelige at få i arbejde.

Jeg mener, at opstramningerne i aktiveringen af de unge under 25 år er et vigtigt led i reformen, ligesom afkortningen af dagpengeperioden fra fem til fire år og afkortelsen af dagpengeperioden for 50-59-årige også er det.

Om udlændinges integration på arbejdsmarkedet vil jeg gerne sige, at Dansk Folkeparti er tilfreds med, at der nu stilles krav til udlændinge om at lære dansk. Det er klart forudsætningen for, at flygtninge og indvandrere kan integreres på arbejdsmarkedet, og jeg finder det tilfredsstillende, at penge-kassen lukkes, hvis viljen til at lære dansk ikke er til stede, for det vil jo samtidig understrege, at den pågældende udlænding ikke ønsker integration i det danske samfund, men alene ønsker forsørgelse af sig og sin familie og derfor ikke har grundlag for fortsat at opholde sig i Danmark.

Som jeg sagde i min indledning, er Dansk Folkeparti positivt indstillet over for regeringens udspil, men jeg går ud fra, at arbejdsministeren er klar over, at de lovforslag, der foreligger, på ingen måde er den endegyldige løsning på arbejdsløshedsproblemet. Jeg har en stærk tvivl og skepsis over for arbejdsformidlingens evne til at gennemføre de intentioner om aktivering, der er indeholdt i lovforslagene. Derfor tror jeg, det er nødvendigt at finde andre veje, f.eks. i form af en privatisering af arbejdsformidlingen eller en overførsel af opgaverne til andre organisationer.

Vi står i dag med ca. 200.000 ledige, som det, hvis arbejdsformidlingen fortsætter med at etablere kurser uden målretning mod arbejdsmarkedet, vil være umuligt at få i arbejde. De vil simpelt hen ikke være interessante for virksomhederne.

Hvis vi i fremtiden skal nå den optimale nærhed af fuld beskæftigelse, er der noget, som regeringen har glemt i forbindelse med arbejdsmarkedsreformen, og spørgsmålet melder sig uvilkårligt: Er der arbejdspladser nok? Har regeringen helt glemt, at virksomhederne belastes af så mange afgifter og administrative byrder, at konkurrenceevnen og investeringer i nye arbejdspladser er stærkt begrænset?

Jeg tror, regeringen ved det. Den har selv pålagt virksomhederne disse byrder. De skal fjernes, hvis vi skal opnå de nødvendige resultater ved gennemførelsen af arbejdsmarkedsreformen. Vi bliver derfor nødt til at se på en lettelse på disse områder og specielt for små og mellemstore virksomheder, som er stærkt økonomisk presset og dermed ude af stand til nye investeringer.

Jeg er selvfølgelig tilfreds med, at der sker opstramninger i forhold til de lediges ret til selvvalg af arbejdsmarkedsuddannelser eller uddannelsesorlov. Det må ligge helt klart, at uddannelserne skal være målrettet imod arbejdsmarkedet og ikke som hidtil blot være beskæftigelsesterapi. Uddannelsen af voksenlærlinge i håndværksfag er vel nok det vigtigste af de elementer i reformen, som skal sikre, at der i håndværksvirksomheder ikke opstår flaskehalse, som medvirker til, at den enkelte virksomhed ikke er i stand til at udføre de opgaver, den har, og hvor der samtidig vil være en meget stor risiko for lønpres over for virksomheden.

Jeg skal til slut sige, at den positivitet, vi har over for arbejdsmarkedsreformen, udmunder i,

at vi selvfølgelig under forhandlingerne i udvalget vil se på de ting, som vi kan enes om i udvalget at få forbedret og ændret undervejs. Vi har nogle bekymringer, specielt på AF-området, og de problemer håber jeg vi kan få løst under forhandlingerne i udvalget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det var et meget interessant indlæg, hr. Mogens Andreasen her fremførte. Jeg synes bare ikke, der var hoved eller hale i det.

På den ene side mener man, at der skulle laves en hel masse fraflytning af indvandrere, og på den anden side har man betænkelighed ved, om vi overhovedet kan opfylde de målsætninger, der ligger omkring beskæftigelsen.

Og så forstod jeg også, at der blev sat nogle store spørgsmålstejn ved, om AF og kurserne for de unge var beskæftigelsesterapi, og at der derfor ikke var noget reelt arbejde i disse ting.

Jeg har lidt svært ved at få de her ting til at hænge sammen, men jeg håber, jeg kan få det ved, at jeg nu stiller et spørgsmål, et enkelt ganske stille spørgsmål, nemlig:

Betragter hr. Mogens Andreasen ikke flytninge/indvandrere som en ressource?

Det er i hvert fald det, parterne har gjort. Det er i hvert fald det, der har været lagt op til, at det er en ressource, der skal indgå i den arbejdsstyrke og i det behov, som vi har herhjemme, for at vi kan løse den beskæftigelsesmæssige situation.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Jeg hæftede mig ved, at hr. Mogens Andreasen sagde, at Dansk Folkeparti syntes, at det var positivt, at AF nu kunne stille krav om sprogtest og danskundervisning som redskab til ledige med manglende danskkundskaber. Det synes vi bestemt også i CD er positivt, men jeg må indrømme, og jeg synes, det klinger lidt hult i mine ører, når jeg tydeligt kan huske, at vi her, inden vi gik på sommerferie i Folketinget, var med til at vedtage et forslag om forstærket danskundervisning til voksne indvandrere, som Dansk Folkeparti mig bekendt stemte imod.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg vil godt sige til hr. Ole Vagn Christensen, at jeg sagde ikke noget om, at flygtninge ikke skulle integreres på arbejdsmarkedet. Det, jeg

sagde, var, at vi er glade for, at der nu stilles krav om danskundervisning, og jeg vil da godt sige, at det har vi jo sagt hele tiden.

Jeg vil også godt sige til fru Susanne Clemensen, at vi hele har tiden sagt, at de skal lære dansk. Så det er ikke noget nyt.

Det, jeg sagde om det, var, at hvis flygtninge og indvandrere, som skal integreres på arbejdsmarkedet, og som ikke ønsker at lære dansk, får lukket for penge-kassen, så er vi helt enige i det. Og så siger jeg, at så er de jo heller ikke interesseret i at blive integreret på nogen måde.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hvis vi tager retorikken væk fra det, som hr. Mogens Andreassen her står og siger med på den ene side og på den anden side, så har jeg forstået, at hr. Mogens Andreassens vurdering også er, at disse mennesker her, som vi snakker om, flygtninge/indvandrere, er en ressource, som vi skal bruge i den aktive arbejdsmarkeds-politik.

Er det rigtigt forstået, eller er det forkert forstået, at det ikke er en ressource?

(Kort bemærkning).

Mogens Andreassen (DF):

Det er klart, at enhver form for ressourcer til arbejdsmarkedet skal regnes med. Men det, der må stilles krav om, er, at for man kan komme ud på arbejdsmarkedet, så skal man kunne sproget, og man skal også kunne følge med i, hvad der foregår på en virksomhed, og hvis man ikke kan det, så er det jo svært at regne det for en ressource, når den ikke er brugbar.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Susanne Clemensen som ordfører.

Susanne Clemensen (CD):

Vi har jo vidst længe, at regeringen barslede med en tredje arbejdsmarkedsreform og hoved-tankerne om en styrket aktiveringsindsats først og fremmest ved at fremrykke aktiveringstids-punktet. Det har da også været kendt længe.

Alligevel var vi jo nok mange, der blev noget overraskede over at høre, at trepartsdrøftelserne mellem DA og LO og regeringen havde ført til en aftale om hovedelementerne i en tredje arbejdsmarkedsreform, en aftale, som lynhurtigt blev bakket op af partiet Venstre, og dermed var CD's og de øvrige folketingspartiers indflydelse jo blevet noget stærkt begrænset.

Nu hører CD ikke til det parti, som af den grund sætter sig ned og jamrer og dermed mel-der sig uden for indflydelse. Grundlæggende mener vi, det er positivt, at arbejdsmarkedets parter viser en vilje til at påtage sig et medansvar for udviklingen i samfundet, og dermed er det også naturligt, at arbejdsmarkedets parter får indflydelse på de beslutninger, der vedrører arbejdsmarkedets forhold. Sådan er det, og så-dan mener vi også, det fortsat skal være.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at CD langt hen ad vejen ser en aktiv arbejdsmarkeds-politik som en væsentlig faktor for fortsat høj beskæftigelse, men vi er samtidig heller ikke i tvivl om, at en aktiv arbejdsmarkeds-politik med hovedvægten lagt på efteruddannelsesstilbud til de ledige ikke løser alle problemer.

Den erkendelse er vi nok mange, der har, og det var da glædeligt at se i tv-avisen forleden dag, at 4 socialdemokrater nu også er nået til den erkendelse. Så kan vi jo håbe på, at erken-delsen spreder sig som ringe i vandet i Social-demokratiet.

I CD har vi længe ment, og det mener vi fort-sat, at vi simpelt hen skal have skabt nogle flere job i servicesektoren, og det gør vi altså ikke med den nuværende mindsteløn, for vi må er-kende, at denne her type job ikke kan aflønnes med mere end 50-70 kr. i timen.

Det er her, CD's forslag om et beskæftigelses-fradrag kommer ind i billedet. Når jeg gentager CD's forslag om et beskæftigelsesfradrag, hæn-ger det også sammen med, at jeg sidste torsdag læste i Berlingske Tidende, Erhverv, at Europa-Kommissionen foruden - ret skal være ret - at rose Danmarks aktive beskæftigelsespolitik også anbefalede at EU-landene næste år især satser på 3 politikker, hvoraf den ene var at skabe flere arbejdspladser i servicesektoren, hvor USA er langt foran. Efter for nylig selv at have været på en længere tur til Canada og USA kan jeg kun give Europa-Kommissionen ret i, at de er langt foran på det her område.

Hvis jeg skal tage de mest markante ændrin-ger i forslagene sådan punkt for punkt uden skelen til, hvilke lovforslag vi her præcis taler om, da de jo bliver behandlet under et stort punkt, vil jeg sige følgende:

Der er flere elementer i den her arbejds-mar-kedsreform, som CD kan støtte, men lad mig starte med at nævne de ændringer, som vi i CD er mere skeptiske over for.

Som udgangspunkt deler vi regeringens synspunkt om, at en fremrykket aktiveringsind-

sats er et gode både set fra de lediges og fra samfundets synspunkt. For dermed er vi med til at forhindre langtidsledighed, og vi kan bedre få udfyldt de huller, hvor der i dag er mangel på arbejdskraft.

Jeg vil dog alligevel hejse fanen og gøre opmærksom på, at vi ikke løser alle flaskehalsproblemer gennem en fremrykket aktiveringsindsats. F.eks. har jeg svært ved at tro, at alle flaskehalsproblemer bare kan afhjælpes ved at give ledige med en anden baggrund og uddannelse et efteruddannelseskursus eller for at tage to andre eksempler, hvor der er ekstrem mangel på folk med en bestemt uddannelse: Jeg tænker her på mangelen på edb-specialister og ingeniører.

En fremrykket aktiveringsindsats vil vel også skabe nogle store problemer i visse regioner, hvor der simpelt hen er mangel på arbejde og ledigheden er meget høj. Hvad har ministeren tænkt sig at gøre ved det problem?

For det andet, og det hænger sammen med det, jeg sagde før, er vi meget bekymrede for at afkorte den samlede dagpengeperiode uden at have vished for, at den fremrykkede aktiveringsindsats kommer til at fungere. Når det samtidig foreslås, at sygdomsperioder som udgangspunkt ikke fremover skal tælles som døde perioder, så kan vi i CD blive alvorligt bange for, at en afkortning af den samlede dagpengeperiode vil være med til at udstøde flere mennesker fra det almindelige dagpengesystem, end tilfældet er i dag.

Der er allerede blevet stillet en række spørgsmål til ministeren om det her problem, og det vil vi også se nærmere på under udvalgsarbejdet.

I forbindelse med arbejdsmarkedsreform II har vi også set, hvordan arbejdsformidlingerne har haft store problemer med at leve op til de forventninger, der lå i loven. Er ministeren på den baggrund nu sikker på, at en indkøringsfase på 2 år er tilstrækkelig? For det skal vel ikke komme de ledige til skade, hvis AF ikke kan følge med inden for den fastsatte tid.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren kan garantere, at en eventuel overskridelse af indkøringsfasen på 2 år ikke vil komme de ledige til skade, og i givet fald hvordan ministeren vil sikre, at det ikke sker.

For det tredje kan jeg lige så godt sige, at vi er direkte imod, at særreglen for de 50-54-årige fjernes, så de ikke længere kan bevare den for-

længede dagpengereget og dermed mister retten til at gå på efterløn som 60-årige.

Det er påfaldende, at denne konsekvens ved at fjerne særreglen for de 50-54-årige forbigås i tavshed i bemærkningerne til lovforslaget. Det er også påfaldende, at særreglen opretholdes for de 55-59-årige. Hvori består forskellen mellem de 50-54-årige og de 55-59-årige?

Når aldersgruppen 50-59-årige nu får ret og pligt til aktivering på lige fod med andre ledige, hvilket vi helt klart synes er fornuftigt ud fra den holdning, at mange 50-59-årige naturligvis ikke er færdige på arbejdsmarkedet, så virker det besynderligt, at man behandler de 50-54-årige dårligere ved at afskaffe særreglen for dem.

Bemærkningerne til lovforslaget om, at det vurderes, at selve særregelns eksistens for de 50-54-årige har medvirket til en forøget langtidsledighed i denne gruppe, virker, undskyld mig, temmelig langt ude. Nej, så må man sige det, som det er, det er besparelser, det drejer sig om. Og så spørger vi bare i CD: Er det virkelig den måde, vi skal behandle vores 50-54-årige på? Er det virkelig den tak, som vi sender folk, der har været mange år på arbejdsmarkedet? Det synes vi ærligt talt er for dårligt. I betragtning af at det er en temmelig lille gruppe, som vi taler om der vil blive berørt, kan vi i CD ikke forstå, at man så ikke bevarer den her særregel.

Jeg kan forstå, at andre partier, herunder De Konservative, er bekymrede for, at særreglen ophæves. Det er de jo, uanset at partiet i andre sammenhænge mig bekendt har sagt, at efterlønnen skal afskaffes.

I CD ønsker vi at bevare efterlønnen og så via gulerodsmetoden motivere folk til at blive længere tid på arbejdsmarkedet. Derfor vil jeg nu sige til ministeren, at jeg vil bede ham om at overveje at fjerne særreglen for de 50-54-årige eller i det mindste give en garanti for, at de kan gå på efterløn som 60-årige, for ellers vil vi i CD i hvert fald overveje at stille et ændringsforslag, således at de 50-54-årige kan bevare retten til at gå på efterløn.

I CD forstår vi simpelt hen ikke Socialdemokratiet, når statsministeren på den ene side vil udstede en efterlønsgaranti til de 60-årige og i samme moment fjerner den særregel, der gør det muligt for de 50-54-årige at bevare retten til dagpenge ud over den almindelige dagpengeperiode, så de få, det trods alt drejer sig om, får mulighed for at gå på efterløn som 60-årige.

Lad mig nævne nogle af de elementer i arbejdsmarkedsreformen, som CD støtter:

CD støtter, at adgangen til selvvalgt uddannelsesorlov begrænses, og at AF får bedre mulighed for at vurdere, hvorvidt en ledig bør deltage i en given uddannelse, da der nu i de fleste tilfælde skal foreligge en handlingsplan og der i højere grad skal tages hensyn til, hvor der er behov for den ledige på arbejdsmarkedet. Det synes vi er positivt.

Vi støtter også den øgede anvendelse af de individuelle kriterier i målgruppeudpegning i den tidlige fleksible indsats.

Vi støtter også en styrket individualiseret indsats for de svagere ledige. I den forbindelse vil vi gerne rejse det spørgsmål, om ikke AF skulle have ansvaret for at bevilge hjælpemidler til brug for handicappede i erhverv og ikke som i dag, hvor det går igennem kommunen. Jeg har indtrykket af, at både AF og de handicappede siger, at det er en besværlig sagsgang med lange ventetider, når kommunen skal træffe beslutning, og imens kan de handicappede ikke komme i gang med det job, som de har på hånden. Så lad os lave om på det.

CD støtter også sprogtest og danskundervisning som redskab til ledige med manglende danskundskaber. Vi støtter, at aktiveringsindsatsen for alle unge under 25 år rykkes frem, da vi erkender, at ungeindsatsen har haft en stor succes.

Vi støtter også, at timelønsreglerne ikke kommer til at gælde for deltidsansatte brandmænd. Det har været et stort problem hidtil, og vi er glade for, at det nu bliver løst.

Afslutningsvis skal jeg sige, at i CD forstår vi godt arbejdsministerens argument med at skrue på flere knapper på samme tid for at opnå den ønskede effekt, men jeg tror, at der er andre partier, der har det ligesom CD. Hvis bare vi føler os tilnærmelsesvis sikre på, at vi kunne skaffe alle de her nye job, så ville vi ikke være så betænkelige.

Med udsigten til, at dansk økonomi går en vanskeligere tid i møde, vil jeg til slut spørge ministeren, som der også er andre ordførere, der har været inde på her i dag, om ministeren på regeringens vegne kan give os og befolkningen et tilsagn om at ville genforhandle arbejdsmarkedsreformen, såfremt forudsætningen for de ambitiøse planer om at få flere i beskæftigelse ikke kommer til at holde stik.

Så vil jeg til allersidst sige, at CD selvfølgelig, til trods for at vi har nogle betænkeligheder,

også mener, at der er mange positive elementer, som jeg her har sagt, og derfor deltager vi gerne i de videre drøftelser, som arbejdsministeren nu skal have med Folketingets partier.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Fru Susanne Clemensen kom ind på, at hun ikke forstod den vurdering, der kunne ligge i, at man ikke tager skridtet fuldt ud og siger, at særreglen også skal ophæves for de 54-59-årige.

Jeg synes, det er meget naturligt, at man gradvis indfaser aldersgrupperne i en aktiv arbejdsmarkedspolitik, og jeg tror, at vurderingen har været den – det er i hvert fald den vurdering, jeg selv har – at det nok ville have sprængt aftalen, hvis man var gået hele vejen fra de 50 år op til de 59 og havde ophævet særreglen for dem alle sammen, og det ville det klart have gjort for dem, der er skeptiske over for aftalen.

I den situation har det været vigtigt for regeringen og også for Socialdemokratiet at tage det gradvis og så se, om ikke den vurdering giver os en garanti for, at der også bliver plads til de mennesker. Det tror vi faktisk på.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Nu er det jo sådan, at de ideer og tanker om mindstelønnen og beskæftigelsesfradraget, som CD har fremlagt, i hvert fald ikke er at finde i aftalen mellem parterne, og derfor skal jeg spørge CD's ordfører, om det, at de kommer ind i lovforslagene, er en betingelse for, at CD vil tilslutte sig forslagene.

For det andet skal jeg spørge, om den enorme forskel, der er med hensyn til det sikkerhedsnet, alle taler om her, ikke også falder CD lidt for brystet, altså at der i dag for de under 45-årige er en dækning med en 5-års-dagpengeperiode med risiko for at falde ud af dagpengesystemet, men et 22-års-sikkerhedsnet under dem, der er fyldt 45 år, og om det ikke er noget, der giver stof til eftertanke med hensyn til, om den tilpasning, vi er ved at nærme os nu, ikke er nødvendig, om ikke andet så af anstændighed over for de under 45-årige.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Til hr. Vagn Christensen vil jeg sige, at jeg stadig væk ikke kan forstå, hvad fjernelsen af særreglen for de 50-54-årige har at gøre med akti-

veringsindsatsen. Men i CD forstår vi helt og fuldt, at man giver de 50-59-årige pligt og ret til aktivering; det er klart, for det er noget, der vil sætte skub i beskæftigelsen for de 50-59-årige.

Til fru Anne-Marie Meldgaard, som spurgte om betingelsen for, at CD vil være med i det her arbejdsmarkedsforlig: Som jeg startede med at sige, er banen jo kridtet op i og med, at Venstre har givet sit tilsagn, og derfor er det klart, at vi står i en meget vanskelig position. Men som jeg sagde, er det noget, der ligger os utrolig stærkt på sinde, så det er noget, vi vil overveje. Og det kan jeg så forstå at der også er andre partier der gør, så hvis vi på den måde kunne være med til at påvirke tingene, vil vi meget gerne dét. Men om det er en betingelse, må vi tage stilling til, når vi er nået et længere skridt i forhandlingerne, men jeg håber da meget, at den særregel bliver fjernet.

Og med hensyn til forskellen mellem de unge og de ældre synes jeg stadig væk, at man sender et forkert signal, og at man behandler de 50-54-årige for dårligt ved at fjerne denne særregel.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Susanne Clemensen, om hun ikke kan bekræfte, at de 50-54-årige på nøjagtig samme vis som alle andre i dagpenge-systemet er underkastet både rådighedsbestemmelser og aktiveringsbestemmelser og alle andre betingelser på samme måde som andre, og at der dermed ikke er tale om et særligt sikkerhedsnet for de 50-59-årige, som rækker ud over de regler. Og grunden til, at jeg spørger, er selvfølgelig, at når vi nu får at vide, at der skulle være 22-års-sikkerhedsnet for dem, der er fyldt 45 år, betyder det jo ikke, at de ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Fru Susanne Clemensen siger, at det ikke har noget med aktivering at gøre. Jeg mener, at aktivering er 1. fase, og at en stærkere og mere kvalitetsbevidst indsats her er det, der fører frem til, at man så kan få en ordinær beskæftigelse. Og det er selvfølgelig den ordinære beskæftigelse, det her handler om, og den er det, jeg siger at vi gradvis indfaser den aldersgruppe hen imod, som vi mener er en ressource, der er brug for, og det er derfor, vi gør det. Men vi

følte ikke, at tiden var til at gå helt op til de 59 år.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Anders Samuelson som ordfører.

Anders Samuelson (RV):

Dansk økonomi har i de senere år oplevet en meget god og fin økonomisk vækst og fremgang. Der er nu faldende ledighed og stigende beskæftigelse, men også begyndende flaskehalser samt en tendens til markante lønstigninger inden for visse brancher, bl.a. udviklet af de begyndende flaskehalse. For at sikre det økonomiske opsving fremover er det derfor nødvendigt at foretage visse strukturtilpasninger af arbejdsmarkedspolitikken.

Jeg mener på den baggrund, at det er et meget fornuftigt konklusionspapir, regeringen og arbejdsmarkedets parter har fået skrevet. I lyset af den gunstige konjunkturudvikling er det en rigtig og nødvendig reform af den danske arbejdsmarkedspolitik, der er opnået enighed om under trepartsdrøftelserne. Det vil jeg godt takke arbejdsmarkedets parter for at have medvirket aktivt til.

Det, der er det vigtigste for Det Radikale Venstre i den sammenhæng, er at få sendt et afgørende signal om, at vi bryder med den traditionelle opfattelse, at det bedste, man kan gøre for de ledige, er at lade dem være i fred. Det er et signal, vi tidligere har sendt til systemerne, og det er jeg glad for at vi kommer bort fra.

For at vi kan sende den type signaler, kræver det også, at vi foretager nogle opstramninger af de gældende regler. Og nogle af de opstramninger, som vi denne gang sender et signal af sted om, er, at vi ophæver de særrettigheder, som de 50-54-årige har haft, og at vi sænker dagpengeperioden fra 5 år til 4 år. Og dér er jeg selvfølgelig igen glad for SF's anerkendelse af, at det ikke er noget, der har en særlig stor effekt med hensyn til at sende folk i en social massegrav.

De to forhold er det meget væsentligt at bruge til at sende signaler til systemerne om, at her skal man altså ikke lade stå til, her skal der sættes ind. Og det, der skal sættes ind med – og det er den vigtigste del af denne arbejdsmarkedsreform – er en tidlig aktiveringsindsats.

Derfor fremrykker vi aktiveringsperioden, så den ikke længere først starter efter 2 år, men nu allerede starter efter 1 år. Og derudover gør vi det, at vi sender signaler om, at systemerne skal

inddrage andre aktører i arbejdet med at få arbejdsløse i arbejde.

Nu er det jo ikke sådan, at alle, som kommer forbi en arbejdsformidling, pr. definition er svage, udstødte eller marginaliserede grupper.

Rigtig mange af dem, der kommer forbi en arbejdsformidling, er jo ude igen i løbet af det første år. Det er stadig væk langt de fleste, som oplever den situation.

Derfor er det også fornuftigt at lade det første år være en dagpengeperiode i traditionel forstand. Men det er væsentligt, at når det drejer sig om dem, der er i dagpengesystemet i længere perioder, er der mulighed for i højere grad at inddrage andre aktører. Det er jeg overbevist om vil medvirke til at skabe en bedre kvalitet i arbejdet med at få en kvalitativ aktivering op at stå.

Derudover er det væsentligt, at det nu også understreges, at der i langt højere grad skal tages individuelle kriterier i brug, når der skal udpeges målgrupper.

Det er også væsentligt for Det Radikale Venstre, at vi i erkendelse af, at der er ved at opstå flaskehalse, benytter lejligheden til at få målrettet en del af den uddannelse, som man kan tage i aktivperioden, mod det arbejde, der nu engang er på arbejdsmarkedet.

For at sætte tingene på spidsen kan jeg sige, at vi selvfølgelig heller ikke fra Det Radikale Venstres side kan acceptere, at hvis der er 500.000 ledige job i metalindustrien og der er 500.000 ledige, som gerne vil uddanne sig til syersker, sender man dem på uddannelse inden for det område. Men det er at sætte tingene på spidsen, og vi skal finde en balance mellem hensynet til den enkeltes interesser, evner og lyst og samfundets overordnede behov for en økonomisk sammenhæng og en sammenhæng mellem efterspørgslen efter og udbudet af arbejdskraft.

Det Radikale Venstre mener, at det her samlet set er en reform, som tager højde for den tid, som vi lever i, og den situation, som vi er i, og den samfundsudvikling, som er det positive resultat af den politik, som er blevet ført igennem de senere år. Og Det Radikale Venstre mener, at den vil være med til at modvirke flaskehalse og være med til at modvirke, at vi kommer i en situation, hvor vi får en opbremsning af den økonomiske udvikling med et deraf følgende stort pres på især de svageste grupper, for så vil de ikke have de samme muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet, som de har i øjeblikket.

Derfor er det et meget fremsynet reformforslag, der er lagt frem, og derfor kan Det Radikale Venstre støtte reformen og se frem til det kommende arbejde.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Den radikale ordfører spurgte retorisk, om det bedste, man kunne gøre for de ledige, var at lade dem være i fred, og dertil vil jeg sige, at det har jeg ikke hørt nogen gøre sig til talsperson for. Tværtimod vil jeg sige, at det bedste, man kan gøre for de arbejdsløse, er at tilbyde dem arbejde. Og det, der er problemet i de stramninger, der nu foregår, er jo, at der ikke er én af de stramninger, der i sig selv fører til et rigtigt arbejde.

Specielt hæfter jeg mig ved de initiativer, der tages for de 50-54-årige, og dér vil jeg godt spørge, om den radikale ordfører i modsætning til de socialdemokratiske ordførere er vidende om, at nøjagtig de samme rådighedsregler og nøjagtig de samme aktiveringsregler i aktivperioden gælder for den 30-årige, den 51-årige og den 58-årige, og at der altså er tale om, at man vil lave andre bestemmelser, hvis man ønsker at gøre det på en anden måde. Og jeg kan henvise til, at den regel om aktivering, som gælder for alle andre, selvfølgelig også gælder for en 50-årig, en 51-årig og en 52-årig i aktivperioden.

Ønsker man, at en person skal i aktivering i 12 år, altså i 12 års uafbrudt aktivering? Er det det, der er meningen, når man siger, at dermed opnår man at bringe de pågældende nærmere til et normalt arbejde? Er det det, der er forestillingen? Og hvis det er det, vil jeg gerne have en vurdering af, hvordan det skulle kunne bringe den pågældende i arbejde i mere almindelig forstand.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

Til fru Jette Gottlieb:

Det væsentligste ved, at vi ligestiller rettighederne for de 50-54-årige, er, at vi på den måde signalerer, at vi ikke længere går ud fra som en næsten given sag, at hvis man ender i arbejdsløshed, når man har passeret de 50, eller umiddelbart før man fylder 50, kommer man bare ikke i arbejde mere.

Det er det væsentligste signal, vi sender dels til systemet, dels til arbejdsgiverne. Det er et spørgsmål om at sende nogle holdningssig-

nalere, og det kan vi fuldt ud støtte fra Det Radikale Venstres side.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jamen jeg går da ikke ud fra, at der ligger den holdning i, at man sender folk i aktivering i 3 år, at det er, fordi de aldrig mere får arbejde, for hvis der gør dét, er det jo i den grad selvmodsigende, hvilken funktion aktiveringen skal have i jobskabelsen.

Formanden:

Og ifølge min liste er det nu fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

De forslag til en arbejdsmarkedsreform, som har taget udgangspunkt i trepartsforhandlingerne mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter, er ikke et modsvar på de problemer, vi står i.

Som sådan synes arbejdsmarkedslovgivningen at have sit alibi i orden ved at have arbejdsmarkedets parter med. Men vi har aldrig lagt skjul på, at LO efter vores mening har haft en lidet flatterende rolle i de forhandlinger. Det er i hvert fald ikke de ledige medlemmer, der er i aktiveringsordningerne, man har forhandlet for, og heller ikke de medlemmer, som står over for truslen om en fyreseddel – sammenholdt med en virksomhedspolitik, der ikke tager ansvaret for videreuddannelsen.

Nu viser det sig, at sandheden så småt er begyndt at gå op for fagbevægelsen. SiD har sagt fra over for den her aftale, FOA har sagt fra, AC og FTF sagde fra med det samme. Flere forbund, f.eks. RBF, Grafisk Forbund, SL, har sagt fra. I LO Århus protesterede man, og sidst har LO Storkøbenhavn opfordret regeringen til at erkende, at aftalen er indgået på de falske forudsætninger om den evige vækst, og at man derfor vil anbefale regeringen at udsætte de to elementer i ændringerne, der mest umiddelbart vil sende folk ud af dagpengesystemet, nemlig nedsættelsen af dagpengeperioden og ophævelsen af særreglerne for de 50-54-årige.

Den stærkeste er som bekendt den, der tør stå ved at have taget fejl. Vi må erkende, at Socialdemokratiet i sit knæfald for udlicitering og andre dele af Venstres program for tiden gør en ynkelig figur, men på den anden side vil vi også gerne sætte vores lid til, at det store Socialdemokrati i en periode i hvert fald har

mulighed for at føre en mere aktiv politik. Det kræver dog, at man tør hente sit bagland tilstrækkeligt langt nede i gulvet.

Lovforslagenes udgangspunkt holder ikke, og det gør det for det første ikke, fordi man laver en lovgivning, der bygger på en forudsætning om økonomisk opsving og stigende beskæftigelse mange år frem. Konjunkturerne er begyndt at vende – de er begyndt at vende. Børsen beretter f.eks. om virksomhedslukninger og fyringer, og alene i går meldte otte store virksomheder i Sønderjylland ud om massive massefyringer.

Forkortelsen af dagpengeperioden skaffer jo ikke en eneste arbejdsplads. I en situation med god beskæftigelse har den minimal betydning. Derfor er det naturligvis også taktisk klogt og i sidste øjeblik, at man skrider til handling, men for tusindvis af mennesker i Danmark kan den her stramning komme til at betyde rutscheturen fra a-kasserne ud i en alvorlig social marginalisering.

Men det sker ikke, siger arbejdsministeren, for fremover vil vi sætte ind med en tidligere aktivering. Fremrykket aktivering kan godt være et positivt tegn. Vi mener heller ikke, at det er et samfund værdigt at lade folk gå i 3-4 år uden nogen form for hjælp til at komme i gang med uddannelse eller arbejde, men aktivering skaffer jo ikke i sig selv rigtige job. Tværtimod så ved vi, at en lang række normale stillinger inden for kommunerne er sparet væk og erstattet af puljeforbud og andre ordninger.

Jeg vil godt citere fru Margit Vognsen, næstformand i FOA, der i en kommentar i Aktuelt den 24. september gør opmærksom på, at regeringens aftale med kommuner og amter om økonomien næste år vil føre til meget væsentlige personalereduktioner. Hun finder det besynderligt, at regeringen i samme moment satser på, at der skal oprettes endnu flere puljer og fleksjob i den offentlige sektor. På sigt producerer man således de ledige, der skal aktiveres, skriver hun, og jeg kan fuldstændig tilslutte mig den vurdering.

Derimod kan uddannelse og reel opkvalificering være en begyndelse til nye muligheder for at finde arbejde, og lige præcis her svigter regeringens lovforslag – ja, for jeg nægter altså at kalde det en reform og også en tredje reform som led i en plan. Virksomhedernes vilje til at sikre medarbejderne systematisk efter videreuddannelsen er uhyre ringe. Jobrotationen på det private arbejdsmarked er gået fuldstændig i

stå. Der oprettes trods arbejdsgivernes vedvarende påstande om begyndende flaskehalse alt for få praktikpladser inden for erhvervsuddannelserne, og arbejdsgiverne unddrager sig konsekvent ethvert medansvar for at integrere langtidsledige og medlemmer med særlige problemer på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget indeholder en begrænsning af lediges mulighed for at søge uddannelse efter eget valg. Det skæres ned fra 52 uger til 6 uger, og den kan ikke bruges i aktivperioden, og det vil sige, at det skal gøres inden for det første år.

Intentionen om, at arbejdsformidlingen skal kontrollere, godkende og lade al fremtidig uddannelse indgå som led i en handlingsplan, er i virkelighedens verden ufleksibel og bureaukratisk. I øjeblikket venter f.eks. omkring tusind arbejdsløse nordjyder på et tilbud om aktivering inden 31. december i år. Der kommer endnu 1.800 i aktivperioden, det viser arbejdsformidlingernes egne beregninger. Hvis de skal opfylde deres forpligtelser, skal de sende 42 pct. flere i aktivering, end det er lykkedes dem at få plads til i det første halvår af 1998. København har lige så store vanskeligheder med at skaffe de nødvendige tilbud.

Det siger mig, at vi har ret god grund til at frygte, at manglende ressourcer og pres på krav om aktivering reelt vil betyde en stopklods for de lediges reelle muligheder for at komme videre med uddannelse. Det er positivt, at de ledige på uddannelsesorlov ikke længere skal stå til rådighed inden for de 6 ugers selvvalgte orlov, men 6 ugers orlov – det er ikke meget kompetencegivende uddannelse, man kan få på 6 uger, vil jeg sige til arbejdsministeren, og de 6 ugers orlov kan blive den eneste mulighed for uddannelse i et helt år.

Så er der en lille speciel ting, som ikke har haft megen opmærksomhed på sig: Man vil nu fratage kontanthjælpsmodtagerne muligheden for at modtage kursusgodtgørelse, så de skal leve af bistandshjælp. En lille ting, men af kæmpebetydning for de folk, det kommer til at ramme. Jeg kan give et eksempel:

En enlig mor på kontanthjælp forsøger at komme væk fra sin fastlåste situation. Hun vil gerne begynde en uddannelse af kortere varighed, f.eks. et år. Straks møder hun uoverstigelige økonomiske vanskeligheder. Hun skal ud af bistandshjælpen selv svare transport, børnepassning, undervisningsmateriale og øvrige udgifter, der er forbundet med at gå på arbejde eller i skole. Samtidig får hun en presset hverdag,

hvor hun ikke længere har mulighed for at bruge tiden på at finde de billige madvarer, sy eller reparere børnetøjet osv. Hvis man skal overleve for et beløb på omkring 1.300 kr. om måneden, så har den slags ting meget afgørende betydning.

Det er bare et tal på et papir, som bliver nedskrevet i en fart, når man alligevel er fremme med den store kniv, men det er noget, der har en afgørende betydning for de folk, det rammer.

Når man fremrykker aktiveringen, skaber man nogle u hensigtsmæssige problemer for folk, som har løsarbejde eller rettere bare mindre fast arbejde og er afhængige af vejrliget. Jeg vil gennem konkrete spørgsmål undervejs i lovbehandlingen fokusere på nogle fuldstændig groteske situationer, der kan opstå inden for byggebranchen, hvor folk ved den første ledige dag er aktiveringsmodne.

Jeg vil gerne sige til regeringen, at det er helt igennem uklogt, at den fortsætter med at ramme de unge økonomisk med særligt nedsatte dagpengesatser, når de er under 25. Det er uklogt, fordi de unge skal føle sig værdsatte og accepterede og ligeværdige, hvis de engang i fremtiden skal have mod på at ville forsørge de ældre og føle sig ansvarlige over for at indføre et solidarisk velfærdssamfund.

Jeg mener, vi i Danmark har valgt, når vi er 18 år, man kan blive sendt i krig i Bosnien, når man er 18, man kan forsikre sig i en a-kasse, når man er 18, men man har ikke samme ret til at få erstatning for arbejdsløshed, skønt man som 25-årig kan have både børn og alle mulige andre store udgifter.

Man kunne stille spørgsmålet: Hvorfor har regeringen så sat grænsen ved 25 år? Hvorfor ikke 30 eller måske 40? Skal man være 40 år for at blive voksen, eller hvorfor ligger den netop på 25? Hvorfor skal unge, der har taget en uddannelse, kun sættes ned på dimittendsatsen, og de unge, der i forvejen har en baggrund i uddannelsesnederlag og er endt som ufaglærte, få halveret dagpengene? Er der nogen logik i de forskellige former for pisk, man giver de unge? Er det, fordi ufaglærte skal vænnes til at have de dårligste ydelser? Er det det, der er den socialdemokratiske politik?

Sygdom af kortere varighed må ikke længere gælde som død periode. Jeg opfatter nu sygdom omkring 4-6 uger som en alvorlig sygdom, og jeg kan ikke se, hvorfor en mindre operation, et trafikuheld eller skavanker efter arbejdsska-

der skal betyde begrænsning i folks rettigheder og bringe dem nærmere en usikker situation. Næste gang er det måske 12 uger eller 3 måneder. Sygdom er sygdom og ikke arbejdsløshed. Er man syg, skal man ikke gå og bruge af sin optjente ret til understøttelse.

Et af de alvorligste tiltag i de her lovforslag er, at man ikke længere vil beskytte de mennesker, som efter et langt liv på arbejdsmarkedet, ofte folk, som har knoklet siden 14-15-årsalderen, uforskyldt er blevet vraget i forbindelse med rationaliseringer og lukninger. Vi er enige med regeringen i, at arbejdsformidlingen ikke har givet denne gruppe kvalificerede tilbud, Det er dem, som ofte er endt i de mest perspektivløse puljefjob, men hvor er kilden til den form for diskriminering? Hvor stammer det fra, og hvor i lovkatologet finder vi så kravene til arbejdsgiverne om at ansætte folk over 50 år? Dem kan vi kigge i vejviseren efter.

Regeringen påstår, at ledigheden falder for de 50-54-årige, men det passer ikke. Nye tal fra arbejdsformidlingen i Storkøbenhavn siger sort på hvidt, at sådan er det ikke. Trods et generelt fald i ledigheden er den de seneste år steget for de 50-54-årige. For akademikerne med 5,2 pct., for KAD'erne med 8 pct. Ledigheden var højere end 10 pct. for de 50-54-årige, der var inden for Blik og Rør, frisører, Grafisk, KAD, NNF, PMF, RBF og SiD. Alle disse grupper havde større ledighed for de 50-54-årige.

Folk over 50 ryger bagest i køen, og især inden for fremstillingsvirksomhederne er der en kraftig tendens til, at det er dem, som arbejdsgiverne fyrer først. Oven i købet er nogle jo beskyttet af forskellige anciennitetsbestemmelser, men trods det er der begyndt at ske brud på den slags, sådan at man faktisk fyrer de ældre først, selv om de egentlig var bedre beskyttet.

Lovkatologet taler atter om skærpede rådighedskrav. Nu ved vi ikke præcis, hvad det handler om, men det handler om større kvalitetskrav til a-kasserne, og man taler om at sammenligne deres indsats. Jeg kunne høre på Venstre, at hvis det er et forhandlingsspørgsmål, så ved vi godt, hvad det drejer sig om. Så er der tale om skærpede rådighedsregler.

Jeg er meget spændt på at se, hvad der kommer ud af det, men vi har tidligere peget på de mange stramninger, der skaber tvivl om medlemmernes retssikkerhed. Vi havde en forespørgselsdebat i foråret, hvor vi stillede spørgsmål om retssikkerheden for de arbejdsløshedsforsikrede, og vi fik da at vide, at der snarest

ville komme en rapport om det område. Hvis det skulle være det, der kom i Danmark 2005-rapporten, ja, så synes jeg ikke, der ligger ret meget, der svarer på det spørgsmål.

På det her punkt er Socialdemokratiet i åben strid med den fagbevægelse, som mere end nogen anden ved, hvor skoen trykker, når det gælder arbejdsløshed og dens konsekvenser. Jeg vil slutte med en udtalelse vedtaget af SiD's fællesledelse for Århus d. 1. oktober: »Vi ønsker arbejdsgiveren og det borgerlige Danmark til lykke med sejren og bøjer vores hoveder i skam over de af vores organisationer, der har lagt navn til denne aftale.«

Og så vil jeg slutte med at minde arbejdsmi- nisteren om, at den stærkeste er den, der retter en fejl.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Der har i den sidste tid været meget omtale af det her led i den nye arbejdsmarkedsreform, der er aftalt mellem regeringen, DA og LO, men nu er der jo andre ude i det private erhvervsliv end lige bestemt LO og DA.

Jeg må sige, der er ikke særlig meget nytænkning i de tre lovforslag, vi skal behandle her i dag. Ja, der er måske lidt i lovforslag nr. L 32, hvor det foreslås at afkorte dagpengeperi- oden ved at sætte den ned fra 5 til 4 år. Samti- dig sker der en stramning af rådighedsreglerne, så de 50-54-årige ligestilles med andre lønmod- tagere. Det er måske lidt af en nytænkning, lidt i en anden retning, end vi har hørt før. Det er et forslag, som vi i Fremskridtspartiet vil se posi- tivt på og måske stemme for i den sidste ende, men nu må vi se, hvordan det går under ud- valgsarbejdet, og skal jeg være helt ærlig, ja, så tror jeg ikke, det hjælper til at få flere i arbejde.

Lovforslag nr. L 30 må jeg sige at der slet in- gen nytænkning er i. Ja, der er tale om en ud- videt mulighed for at opnå orlov, i det her til- fælde til kursus og efteruddannelse, men det skaffer ikke flere folk i arbejde. Det har vi set tydeligt i de sidste år. I Fremskridtspartiet er vi faktisk af den opfattelse, at der allerede nu i Danmark er rigeligt med muligheder for at få orlov.

Formålet med en arbejdsmarkedsreform tro- ede vi i Fremskridtspartiet var at skaffe flere i arbejde. Det gør det her forslag ikke, og derfor vil vi være noget skeptiske over for dette lov- forslag nr. L 30. Jeg kan ikke love her, at vi støt- ter det, i hvert tilfælde ikke som det ser ud nu.

I lovforslag nr. L 31 – nu skal vi behandle dem alle tre, så det er blandet lidt sammen – om aktiv arbejdsmarkedspolitik må jeg sige, at den i forvejen store kursusindustri kommer op i endnu større omdrejninger.

Ifølge bemærkningerne på side 12 skønnes det at medføre en merudgift de næste tre år på 7,5 mia. kr. Igen en udvidelse af den i forvejen kæmpestore offentlige kursusindustri, som jo ikke har skaffet nogen i arbejde i den tid, den virkelig har accelereret.

Jeg har her en samlet opgørelse over, hvad der i 1998 bruges på disse ting, hvad de samlede udgifter for det offentlige til at fremme beskæftigelsen, som det hedder, er: I 1998 bruges der – det gælder hele den offentlige sektor – 15,5 mia. kr. på det her område, hvilket svarer til 81.000 kr. pr. ledig. Vi mener ikke, der skal bruges flere midler på det område. Hvis vi kunne se nogle beviser på, at det hjalp, så ville vi være med og se positivt på det, men vi kan jo se ganske tydeligt, at det ikke har hjulpet.

Jeg har samtidig her en oversigt, som vi også har fået fra Økonomiministeriet, som viser, at vi jo fortsat her i Danmark har 486.000 arbejdsdygtige, som ikke er i arbejde. Det står på de registrerede ledige, som det hedder, at de kun tæller 197.000 – tallene, må jeg sige straks, er fra juni måned – men de faktiske forhold er, at vi stadig væk har 486.800 arbejdsdygtige mennesker, som kunne være i arbejde. Det viser tydeligt, at en accelerering af kursusindustrien ikke hjælper nogen ting.

I Fremskridtspartiet mener vi tværtimod, at der trænges til en opstramning, eller hvad skal man sige, en kulegravning af hele området. Ja, måske skulle man endda gå så langt som at sige, at det er slet ikke noget, det offentlige skal tage sig af, for de magter det ikke. Man skulle nok lægge hele området over til arbejdsgiverne og arbejdstagerne.

Med hensyn til alle de mennesker, der nu går på – ja, det kan være AMU-kurser eller daghøjskole eller aktiveringskurser, og jeg kunne blive ved – så jeg meget gerne, at man kunne få et tal for, hvor mange af de mennesker der virkelig er kommet i arbejde og ikke bare er sat ind i en eller anden blok et sted, men i virkeligt arbejde. Det er ganske få mennesker, der er tale om, og for langt de fleste af de mennesker er der faktisk tale om et opholdssted og ikke en reel hjælp til at få arbejde, og derfor kan vi ikke støtte lovforslaget, som det foreligger her.

Nu hvor vi skal tale om et trin i en arbejdsmarkedsreform, havde vi jo forestillet os, det havde været noget helt andet. Hvis man er ude på at få nogle flere i beskæftigelse, er det nogle helt andre ting, man skal tænke på, nemlig de virkelige forhold, vi har i øjeblikket. Vi skulle gøre det sådan, at vi igen kunne få konkurrenceevnen oprettet i forhold til andre lande. Det er den eneste måde, vi kan få nogen i reelt arbejde på igen, alt andet er bare skalkeskjul. Men det område har man overhovedet ikke taget med i en arbejdsmarkedsreform, og hvis man ikke tager fat i det område, kan man gøre, hvad man vil, men så hjælper det intet.

Den anden ting er, at vi må se på det skatte- og afgiftstryk, der er på arbejde her i samfundet. Det skal sættes ned, for så er der en mulighed for, at vi igen kan få lavet nogle arbejdspladser, men heller ikke før. Det er noget, man ikke vil se på, men det er jeg sikker på man kommer til.

De tre lovforslag, der er fremsat her, er aftalt mellem regeringen, DA og LO, og så skulle man jo tro, man bare skulle sige ja til dem. Men som jeg startede med at sige: Ude i det virkelige liv, ude på arbejdspladserne, ude hos arbejdsgiverne og -tagerne tror jeg, de ser lidt anderledes på det.

I Fremskridtspartiet vil vi selvfølgelig gå ind i arbejdet i udvalget med de tre lovforslag, men jeg kan sige klart: Som de foreligger her og nu, kan vi ikke være med til hverken lovforslag nr. L 30 eller L 31.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg kan sådan set kun beklage, at Fremskridtspartiet ikke vil være med til at støtte regeringens bestræbelser på at få skaffet mere arbejdskraft til det erhvervsliv, som har det så svært.

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Fransgaard, om det ikke er rigtigt, at der er skaffet 180.000 nye arbejdspladser de seneste 5 år, at erhvervslivet faktisk råber på kvalificeret arbejdskraft og netop siger, at mangel på kvalificeret arbejdskraft er årsagen til, at de har det svært med hensyn til konkurrenceevnen. De kunne faktisk præstere meget mere og også eksportere meget mere, hvis de havde en veluddannet arbejdsstyrke at tage af, samtidig med at der også tales om flaskehalse på visse områder.

Jeg skal også spørge, hvorfor Fremskridtspartiet ikke kan støtte forslaget. Det aktive-ringsforslag, som er indeholdt i det, knytter sig

jo præcis til faglært arbejdskraft, og at det er længerevarende uddannelser, vi skal have i gang, og det er jo præcis det, der efterspørges. Det vil jeg gerne have et svar på.

(Kort bemærkning).

Ulla Tørnæs (V):

Jeg skal i lighed med fru Anne-Marie Meldgaard beklage, at Fremskridtspartiet ikke er villig til at påtage sig et medansvar for netop at sikre, at erhvervslivet får den arbejdskraft til rådighed, som er nødvendig, for at vi kan sikre en fortsat udbygning af det danske velfærdssamfund.

Jeg forstod på hr. Thorkild Fransgaard, at det specielt er det element, som hedder aktivering i hele den aktive arbejdsmarkedspolitik, Fremskridtspartiet er imod. Jeg vil derfor bede Fremskridtspartiets ordfører komme med tre konkrete bud på, hvordan vi sikrer, at erhvervslivet får den arbejdskraft til rådighed, der er behov for, når Fremskridtspartiet ikke ønsker at anvende aktiveringsinstrumentet.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi i Venstre faktisk ønsker at stille store krav til den aktivering, der foregår. Vi tror, at det netop er gennem aktivering bredt set og også gennem jobtilbud vi sikrer, at ledige kommer i beskæftigelse og får en chance for at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

En anden ting, som jeg hæftede mig ved, at hr. Thorkild Fransgaard også var inde på, er hele voksen- og efteruddannelsessystemet, og her vil jeg sige, at i Venstre er vi fuldstændig enige med Fremskridtspartiet i, at vi skal have en reform af voksenuddannelsessystemet. Men jeg synes, at i al respekt for Folketingets dagsorden må vi henholde os til dagsordenen, og i dag er det altså dagpengesystemet, vi taler om.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Jeg må give fru Anne-Marie Meldgaard ret i, at der er skabt 180.000 nye arbejdspladser, og at erhvervslivet har råbt på mere arbejdskraft de sidste år; det var det udtryk, der blev brugt. Men som jeg nævnte, tror jeg ikke ud fra det, jeg ved, at man vil råbe så højt i den kommende tid, vil jeg bare sige.

Med hensyn til at Fremskridtspartiet ikke vil være med til at tage ansvar for, at arbejdsgiverne kan få kvalificeret arbejdskraft, vil vi da selvfølgelig gerne være med til at tage et ansvar. Men vi er overbevist om, at det, at det er

det offentlige, der skal stå for det, der hedder aktivering og kurser, ikke hjælper med til, at vi får mere arbejdskraft. Jeg er glad for at høre, at Venstre er enig i, at hele det område skal flyttes over til arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne, og at det offentlige skal holde fingrene fra det.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er altid arbejde nok til dem, der vil arbejde, som Niels Hausgaard sagde for mange år siden. På dansk betyder det, at der altid er arbejde nok, og jeg forstod ham som værende meget sarkastisk, da han sagde det.

Nu siger arbejdsministeren og statsministeren sådan cirka det samme: At der er brug for alle. Jeg tror slet ikke, det er sarkastisk ment, men jeg synes, det er forargeligt, og jeg synes, det er urimeligt over for dem, der reelt gerne vil have et job.

Man siger til dem, der ikke kan få et job, og til deres omgangskreds, at der er noget i vejen med dem, eller at de er nassere. Der må sådan set kun være de to muligheder, for jeg kan ikke komme i tanker om så skrækelig mange andre, når man siger det på denne firkantede måde, og det var sådan set den første anledning til, at jeg var meget skeptisk, da jeg så resultatet af trepartsforhandlingerne.

Jeg har været i kontakt med flere grupper af ledige, jeg har besøgt nogle forskellige grupper i den såkaldt mødefri periode. Jeg var bl.a. sammen med en gruppe ledige ledere mellem 45 og 55 år, som var igennem et 8 ugers kursusforløb, hvori der indgik, at de kunne tilbyde sig som gratis praktikanter til virksomheder i 12 uger. Disse 27-30 mennesker henvendte sig til 400 virksomheder fra koncernstørrelse og nedefter, og kun fem eller seks af dem havde opnået at få en praktikplads. Det betyder, at det ikke er så nemt, og det betyder også, at arbejdsgiverne ikke påtager sig deres ansvar og heller ikke ser deres langsigtede interesse i at løfte ansvaret. Det er så en helt anden sag, som selvfølgelig også hører med.

Jeg har også fået beretninger fra andre voksne ledige, bl.a. nogle af de tidligere ledere. En af dem fortalte, at han på et møde med arbejdsformidlingen var blevet betjent af en 25-30-årig medarbejder, som åbenbart havde lært, at man skal sige vedkommendes fornavn – i dette tilfælde Jens – sådan cirka for hvert tiende ord, og det kan nok virke som befamling for voksne, forholdsvis selvstændige personer. Og når så

samtalen munder ud i, at sagsbehandleren ikke havde plads i kalenderen til en samtale før om 3 måneder, er det ikke særlig sjovt at få at vide, at der er brug for alle. Det forarger mig virkelig.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at vi er for en hel masse eller stort set alle disse tiltag. Der kan være nogle divergenser, men stort set alle tiltag bortset fra afkortning af dagpengeperioden og opstramningen for de 50-54-årige.

Vi synes, det er fint, at aktivperioden forkortes til 12 måneder – vel at mærke hvis at arbejdsformidlingen kan gøre noget ved det. Vi synes, det er fint at fremrykke den for unge ledige, fordi vi mener, at indsatsen i dagpengeperioden er ganske væsentlig.

Der står også noget om et sted, at kontakten til de ledige i dagpengeperioden skal være stærkere. Vi synes, det er fint med indsatsen for svagere ledige, og det er også rigtigt, at uddannelsesindsatsen for ledige skal målrettes mod de områder, hvor der er job, selv om der selvfølgelig også skal tages hensyn til individuelle ønsker.

Vi synes bestemt også, det er absolut rimeligt med en fortsat skærpelse af lediges rådgivningspligt, og vi ønsker gerne – sikkert også mere end regeringen – en opstramning af den faglige mobilitet. Man skal ikke kunne vælge at gå på dagpenge. Dagpenge er det offentlige sikkerhedssystem, men hvis man kan arbejde, skal man selvfølgelig tage imod de tilbud, man får. Der er også kommet en særlig bevilling til arbejdsmarkedsrådene til iværksættelse af nyskabelse af offensive initiativer.

Men som sagt: Opstramning af dagpengeperioden og ophævelse af den forlængede dagpengeret for de 50-54-årige er vi imod. Vi synes bestemt, at de 50-54-årige skal aktiveres, men det skal de 55-58-årige i hvert fald også. Jeg vil nok medgive, at der kan være tale om megen meningsløs aktivering for folk i de sidste par år, før de i virkeligheden ønsker at gå på efterløn. Det kan godt være spild af ressourcer og virke fuldstændig frustrerende og meningsløst på de stakkelse mennesker, det går ud over, og som godt kan se, at det ikke fører til noget som helst. Men vi skal ikke fratage de mennesker og heller ikke de 50-54-årige deres rettigheder og den sikkerhed, de har. Det er alt for barsk.

Hele problemet er, at systemet – specielt arbejdsformidlingen – ikke magter at løfte alle de gode planer, alle de gode tiltag. I LO's nyhedsbrev fra forleden bekymrer LO sig om, hvorvidt der er tilstrækkelige midler i arbejdsformidlin-

gen til at løfte opgaverne. Det er med god ret, når nu de har lavet den aftale, og det er selvfølgelig også, fordi det kun er LO centralt, der synes, det her er en god idé. Vi har alle sammen fået brev fra LO-afdelinger ude omkring i landet, og de synes ikke, det er en god idé.

Vi synes også, der er alt for mange meningsløse aktiveringer, kurser og uddannelsesforløb, som ikke fører til noget som helst, fordi man ikke formår at lave noget, der er meningsfyldt. Hvordan det skal blive bedre, har vi ikke fået meget oplysning om, synes jeg. Der mangler simpelt hen job at formidle til – ikke i specielle områder af landet, hvor der er specielle faglige problemer, men i store dele af landet. Der er jo ikke meget skæg ved at være ledig HK'er i Storstrøms Amt og så få at vide, at der mangler svejsere i Vestjylland eller Nordjylland. Det giver ikke mange job.

Så skal vi måske til at tvangsforflytte folk, og det er da også muligt, at vi skal kræve større geografisk mobilitet; men det er faktisk slet ikke omtalt. Vi har været inde på det før, og vi ved godt, at det ikke er det mest behagelige. Vi har også fået kritik for at mene, det kunne være en udvej, for det er selvfølgelig ikke rart for familierne. Men der er jo trods alt mange mennesker, der allerede lever på de vilkår, og der er jo allerede masser af mennesker fra Nordjylland, som arbejder i Norge.

Hele området, hele lovkomplekset, hele arbejdet er alt for præget af vane- og systemtænkning, og vi burde måske bekymre os om grundlovens bestemmelser om, at borgerne har ret til arbejde. Da man skrev den paragraf, tænkte man nok kun på ét job pr. familie, men senere er vi jo blevet lidt mere fordringsfulde. Men der mangler meget i, at vi lever op til denne grundlovsbestemmelse, og det er for så vidt urimeligt, for der er jo ikke mangel på opgaver, som skal løses i dette land. Der er nok, vi skal have gjort. Der er kun tale om strukturelle problemer. Man burde tænke meget mere individuelt, f.eks. med hensyn til de områder af landet, der har specielle strukturelle problemer, og arbejdsløsheden er jo forskellig.

Som en indskudt bemærkning vil jeg sige, at man argumenterer jo også for de tiltag her med, at det er, fordi der er virksomheder, der mangler arbejdskraft. Jeg siger somme tider, at jeg håber da, de får flaskehalsproblemer i visse dele af landet, ellers får vi aldrig nogen arbejdspladser flyttet ud til de dele af landet, hvor der er tynd beskæftigelse, så det her modvirker for så

vidt, kan man sige, at få beskæftigelsen eller ledigheden jævnet ud over hele landet. Men det er for så vidt også o.k.

Alligevel synes jeg, at man bliver nødt til at tænke sig mere om med hensyn til beskæftigelsen i svagere områder af landet. Jeg har f.eks. en situationsanalyse fra Ravnsborg Kommune liggende – jeg tror faktisk, at borgmesteren i Ravnsborg Kommune er socialdemokrat, der findes jo også fornuftige af den slags – som man burde overveje, i det hele taget mere utraditionel tænkning.

Til slut, vi er positive over for mange tiltag i det her lovkompleks, men vi skal have større sikkerhed for, at de reelt truede ikke blive udstødt, for at vi kan stemme for forslagene.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg tror nok, vi alle sammen møder nogen hver eneste dag, der på en eller anden måde føler, at de er i klemme i det arbejdsmarkedssystem, vi har i dag. Jeg kan også godt forstå, at de ledere, som hr. Ole M. Nielsen her beretter om, kan være frustrerede ud fra deres egen situation. Men når det så er sagt, synes jeg faktisk, at nogle af de meldinger, der kommer fra Kristeligt Folkeparti, er utrolig bagudrettede, for det er jo præcis de meldinger, der kommer om, hvordan verden ser ud i dag, der gør, at det er nødvendigt at lave en justering af den arbejdsmarkedslovgivning, vi har i dag, så den bliver tilpasset og fornyet i forhold til den situation, der er på arbejdsmarkedet. Jeg tror faktisk, at de redskaber, der ligger i den her aktiveringslov, er med til, at vi kan løse det her.

Jeg vil så til sidst godt spørge hr. Ole M. Nielsen, om den gruppe ledige ledere, som hr. Ole M. Nielsen har besøgt, gik efter praktikpladser på områder, der var målrettet mod jobmuligheder, eller det var områder, hvor det var lederstillinger, der var tale om.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg deler ikke hr. Ole M. Niensens opfattelse, at der skulle ligge noget som helst odiøst i, at man siger, at der er brug for flere, at der er brug for alle, og at der også er brug for dig i vort samfund.

Jeg synes, hr. Ole M. Nielsen overser nogle ganske bestemte faktorer. En af dem er jo, at der jo findes en ganske stor rotation på arbejdsmarkedet. Det er jo rigtigt, at hvis hr. Ole M.

Nielsen går med nogle forestillinger om, at vi nu i løbet af relativt kort tid skal bringe hver eneste person, vi har gående ledig, i arbejde, så der er nul arbejdsløse, så er det fuldstændig urealistisk. Det, der er kendsgerningen, er, at der findes en meget stor rotation på arbejdsmarkedet. Folk går ind på arbejdsmarkedet og ud af arbejdsmarkedet. Det, der er problemet, er, at vi altså har en stor gruppe, der ikke roterer med i den rotation, og det er dem, vi vil gøre noget for, det er dem, vi skal sikre også kommer med i den rotation, der er på arbejdsmarkedet for netop ikke at tabe dem over i det sociale system.

En anden ting, som er en faktor i den her sammenhæng, er jo en demografisk udvikling. Vi skal huske på, at vi står med nogle meget store ældregrupper, der i løbet af nogle få år skal forlade arbejdsmarkedet, samtidig med at vi har nogle små ungdomsårgange, der så småt er på vej ind på arbejdsmarkedet nu. Derfor er det vigtigt at få gjort den indsats ikke med det formål, at nogen skal ryge ud og over i det sociale system, tværtimod.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Fru Anne-Marie Meldgaard siger, at det er en nødvendig fornyelse, at aktiveringstiltagene kan lykkes. Jeg er enig i, at det er nødvendigt med fornyelser. Nogle af dem her er jo et langt skridt ad vejen, bestemt. Jeg mener, nytænkning på nogle områder ville være bedre, kunne forbedre resultatet.

Men det, jeg er i tvivl om, er, om aktiverings-tiltagene kan lykkes, det er det, jeg ikke er sikker på at de kan, og derfor synes jeg, at det er urimeligt, og det er jo slet ikke nødvendigt for at få aktiveringstiltagene til at lykkes – nu har jeg lært at sige det – at opstramme dagpengeperioden. Der er jo ingen sammenhæng i det. Så skulle det da være, fordi systemet fungerer så dårligt, at folk kan vælge at gå på dagpenge. Og det håber jeg da ikke at det gør. For det er selvfølgelig ikke rimeligt. Men så vidt jeg kan se, er den eneste fornuftige grund til at stramme dagpengeperioden op, at der er nogle, der sådan lugesom drysser rundt for længe. Men det kan de jo kun få lov til, fordi systemet ikke fungerer, og derfor skal vi først have systemet til at fungere, og så kan vi stramme dagpengeperioden op. Det må være rækkefølgen.

Til hr. Poul Erik Dyrlund: Det er rigtigt, at der er tale om rotation, men det bortforklarer jo

ikke, at der er reel mangel på arbejdspladser i visse dele af landet eller geografisk set de største dele af landet. Og så kan vi selvfølgelig pendle langt eller tvangsforflytte familier, eller hvad vi kan. Det er jo heller ikke ønskeligt. Det er jo ikke det, vi ret gerne vil. Vi vil selvfølgelig stadig uddanne. Vi skal også prøve at lægge aktiviteter ud til de dele af landet, hvor de ledige bor, ellers får vi jo en skævvridning i landet efterhånden.

Det er da rigtigt, at den demografiske udvikling er et gode. Det forklarer jeg så tit, når vi snakker om det her om, at der kan blive mangel på arbejdskraft på et tidspunkt. Så siger jeg, at det gør der da ikke nogen sinde, havde jeg nær sagt, for når vi har 800.000-900.000 mellem 18 og 67 år, der går på en overførselsindkomst, så har vi da en vældig arbejdskraftreserve. Det er jo desværre ikke sikkert, at så mange af dem kommer i arbejde, men de bliver jo over 67 på et tidspunkt, og så skal man bare sørge for, at der ikke er så mange i den anden ende af aldersgruppen, der flytter ind i gruppen. Og heldigvis går det da også i den retning. Det er kun fornuftigt.

Men stadig væk, vi er imod opstramning af dagpengeperioden, og vi er bekymrede for de 50-54-årige.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil gerne starte med at takke for den behandling, lovforslagene har fået. Jeg ser frem til i løbet af de kommende uger at arbejde sammen med Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om at afklare en række spørgsmål.

Jeg har et par enkelte kommentarer, som jeg synes det er hensigtsmæssigt at fremkomme med her ved afslutningen af førstebehandlingen.

For det første er lovforslagene udtryk for, at regeringen udmønter den fælles forståelse, der er mellem arbejdsmarkedets parter og regeringen. Det fremgår af forståelsespapiret, at vi skulle udarbejde lovforslag, som bliver sendt til høring i Landsarbejdsrådet. Den høringsproces forventer vi er afsluttet i morgen, og så vil flere af Folketingets partier formentlig blive beroliget i forhold til den lange række tvivlsspørgsmål, der har været, om, hvorvidt regeringen loyalt har udmøntet forståelsespapiret.

Så lad mig sige én ting mere i den sammenhæng. Det er jo sådan, at der er en del af forståelsespapiret, som indeholder ret specifikke bestemmelser, som heller ikke i dag er om-

handlet i den eksisterende arbejdsmarkedslovgivning. Hvor der i den eksisterende arbejdsmarkedslovgivning er givet en hjemmel til, at vi i bekendtgørelsen kan fastsætte de mere specifikke vilkår, eksempelvis tilmelding i forbindelse med ledighed. Så derfor vil regeringen på baggrund af de love, der nu bliver vedtaget, udmønte de mere detaljerede dele af forståelsespapiret, som der i forvejen i den eksisterende arbejdsmarkedslovgivning er hjemmel til at gøre. Det er sådan, man skal se det. Jeg ved i hvert fald, at hr. Knud Erik Kirkegaard gennem sin tidligere gerning som arbejdsminister ved, at det er sådan, det i en række sammenhænge forvaltes. Så der bliver ingen tvivl om, når vi kommer gennem processen, at vi naturligvis udmønter det forståelsespapir, som vi har udviklet sammen med arbejdsmarkedets parter.

Og arbejdsmarkedets parter vil jeg i øvrigt gerne udtrykke anerkendelse over for i forhold til det, at man har villet gå ind i en proces og skabt en enighed om retningslinjerne for, hvordan den tredje fase af arbejdsmarkedsreformen skulle se ud.

Så synes jeg ikke, det hører hjemme i en politisk debat, om udmøntningen er resultatet af trepartsdrøftelserne, at man drager parternes indsats og kompetence i tvivl. Vi har indgået en aftale – eller rettere vi har udviklet en forståelse med Dansk Arbejdsgiverforening, med LO og de øvrige hovedorganisationer. Men vi har naturligvis ikke sat spørgsmålstejn ved, om alle i de respektive baglande i enhver sammenhæng var enige. Det vil svare til i en forhandling med Socialistisk Folkeparti, at vi begyndte at spørge om, hvorvidt SF i Århus var enige i det synspunkt, som SF lagde frem her i salen. Det synes jeg er en fuldstændig urimelig fremgangsmetode.

Vi har indledt og gennemført trepartsdrøftelser med hovedorganisationerne, og så går vi naturligvis ud fra, at de optræder med den kompetence, som er nødvendig i den sammenhæng.

Så er der flere, bl.a. hr. Thorkild B. Frandsgaard og jeg mener også hr. Andreasen, der har udtrykt tvivl om aktiveringsindsatsen, og jeg kan forstå på hr. Thorkild B. Frandsgaard, at man faktisk ønsker opgaven overgivet til arbejdsmarkedets parter.

Jeg vil godt skynde mig at understrege, at arbejdsmarkedets parter selv har ingen intentioner i den retning. Man har faktisk udtrykt vilje også til fremadrettet at være meget aktive i den

meget partsstyrede arbejdsmarkedsuddannelsesindsats, som finder sted i de systemer, der drives under Arbejdsministeriets ressortområde.

Så vil jeg i øvrigt sige, at det jo ikke er rigtigt, at det er opbevaringsforanstaltninger, eller at det er en kursusindustri. Se nu på de faktiske kendsgerninger: Det er jo ikke uden betydning, at vi har en så veludviklet arbejdsmarkedsuddannelsesaktivitet, som vi har. Se på, hvordan det er gået med gruppen af de marginaliserede. De marginaliserede er ledige, der har været ledige 80 pct. i løbet af 3 år, og fra 1994 til 1997 har vi set, at den gruppe er blevet halveret. Et utrolig godt resultat, som viser, at en god, omfangsrig og kvalitativ hensigtsmæssig aktivering skaber resultater, og at vi skal gøre det endnu bedre fremadrettet.

Jeg vil også godt sige til ordførerne fra Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti: Man er skuffet over, at der ikke er noget om de administrative byrder og lettelse af skatter og afgifter. Hertil er der altså kun at sige, at det er en arbejdsmarkedsreform, vi er i gang med, og det følger ligesom af den måde, forvaltningen og Danmark er skruet sammen på i den her sammenhæng, at vi altså ikke i forbindelse med at fremsætte lovforslag, der skal udmønte 3. fase af arbejdsmarkedsreformen, tager hul på en lang række andre politiske spørgsmål. Det hører hjemme et ganske andet sted.

Omkring økonomien er vi naturligvis travlt beskæftiget med i øjeblikket, meget mere konkret, at beskæftige os med de økonomiske spørgsmål, og jeg skal sige, at en meget stor del af de økonomiske virkninger af de tre lovforslag jo handler om, at vi flytter midler, ressourcer, fra mere passiv forsørgelse over til den aktive arbejdsmarkedspolitik.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Knud Erik Kirkegaard og andre, der har sagt, at nettoregnestykket – det var godt nok sagt med andre ord – ser anderledes ud, end man umiddelbart kan få indtryk af. Naturligvis gør det det.

Jeg vil sige til hr. Ole M. Nielsens bekymringer i forhold til områder, hvor lyset ikke brænder lige meget hver dag i de private virksomheder, at den problemstilling er regeringen også optaget af.

Jeg møder i den kommende måneds tid samtlige arbejdsmarkedsregioners formandskaber og gennemgår situationen med dem konkret i de respektive amter, og jeg kan i øvrigt sige i forhold til problemerne, som blev frem-

hævet omkring Storstrøms Amt, at både indenrigsministeren og jeg selv i nærmeste fremtid mødes med amtsborgmesteren og andre fra Storstrøms Amt, fordi der er nogle meget konkrete problemer i Storstrøms Amt, og derfor er man bl.a. i Storstrøms Amt længere i aktivering, end man gennemsnitlig er i andre egne af landet, fordi der ikke er det træk efter arbejdskraft, som vi ser i andre regioner.

Med hensyn til spørgsmålet om brug for alle, og om der ligger en form for nedværdigende sprogbrug i det, vil jeg gerne sige, at vi har jo aldrig nogen sinde lagt skjul på, at det, der er problemet med at få formidlet 170.000 ledige over i ordinær beskæftigelse, er, at den efterspørgsel, der er på arbejdskraft, ikke 100 pct. matcher de lediges kvalifikationer, som disse er registreret i dag.

Derfor er det fuldstændig rigtigt, som flere har været inde på, at det, der er vigtigt, er, at den høje mobilitet på arbejdsmarkedet fortsat bevares, og at også de beskæftigede uddannes. På den måde bliver der en omsætningshastighed på arbejdsmarkedet, som gør, at der bliver nogle jobåbninger for de ledige, som har lidt andre kvalifikationer end dem, der lige præcis efterspørges. Dertil kommer, at aktiveringsperioden netop skal bruges til at bringe de lediges kvalifikationer på omgangshøjde med arbejdsmarkedets behov for kvalifikationer og kompetencer.

Til sidst et par bemærkninger om dagpengeperioden og særreglen for de 50-54-årige, som vi udfaser i løbet af de kommende år.

Regeringen tror på det her projekt. Regeringen tror på den tendens, der har været til, at også 50-54-årige har fået del i opsvinget på den måde, at de har nydt godt af den stigende beskæftigelse. Vi tror, at det projekt hænger sammen.

Jeg tror, at det var fru Clemensen fra CD, der var inde på, at der ikke var nogen særskilt grundelse for at ophæve reglen for de 50-54-årige. Det er der faktisk i beskæftigelsestallet. Men man kunne sige, at hvis ikke det er i orden under en højkonjunktur, hvor vi kan se den efterspørgsel efter arbejdskraft, at foretage den trimning af ordningerne, så kunne man måske med lige så stor ret foreslå, at så skulle særreglen i virkeligheden også omfatte de 45-50-årige.

Det her er jo ikke et spørgsmål om – det er også en kommentar til hr. Ole M. Nielsen – at regeringen og arbejdsmarkedets parter har sidet og udvalgt de emner til justeringer, forbed-

ringer og stramninger, som vi hver især synes bedst om.

Vi har haft den opgave, føler vi i regeringen, at foretage de justeringer af arbejdsmarkedspolitikken, der skal til for fortsat at sikre, at arbejdsmarkedspolitikken er et smøremiddel for den økonomiske politik, for at sikre, at også de virksomheder, som i den senere tid har sagt nej til produktion, fordi de ikke har den fornødne kvalificerede arbejdskraft og ikke kunne rekvirere den nogen steder, kan få mulighed for at fastholde og udvide produktionen og dermed bidrage til en betydelig forlængelse af det økonomiske opsving, som dog trods alt stadig væk er i gang, selv om jeg selvfølgelig medgiver, at der er krise i flere dele af verden: Rusland, Østasien og Latinamerika

Så blev det sagt af fru Jette Gottlieb, at den stærkeste er den, der retter en fejl, og det er jeg faktisk meget, meget enig i. Jeg kan selv huske, at jeg har lavet en for en hel del år siden, og jeg vil gerne garantere, at hvis vi under udvalgsarbejdet i forbindelse med behandlingen af disse tre lovforslag finder faktuelle fejl, så vil de naturligvis blive rettet. Og det kan ikke undgås, at der i det meget, meget komplicerede regelsæt kan være en bivirkning i en eller anden sammenhæng, som vi støder på under udvalgsarbejdet, og da vil vi naturligvis rette de ting, der måtte skulle rettes. Ingen tvivl om det.

Afslutningsvis endnu en gang tak for behandlingen af lovforslagene, og jeg ser frem til at arbejde sammen med Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om at føre disse forslag igennem de videre behandlinger til en endelig vedtagelse, forhåbentlig i god tid, før reformen skal træde i kraft, så vi kan forberede de respektive systemer på at løfte denne kæmpeopgave.

Formanden:

Jeg har noteret fire korte bemærkninger og en ordfører, der ønsker ordet i anden omgang. Først hr. Ole Sohn, derefter fru Ulla Tørnæs.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er bare den enkelte lille kommentar til arbejdsministeren om respekten for hovedorganisationerne.

Selvfølgelig kan regeringen forhandle med hovedorganisationerne og dermed også med LO. Jeg har ikke bedt ministeren om at dissekere, hvor stort et grundlag der var bag LO's beslutning, men jeg hæftede mig ved, at fælles-

papiret indeholder flere hovedorganisationer, altså officielt er der en tredjedel af arbejdsmarkedet eller i hvert fald af lønmodtagergruppen, som har meldt fra som hovedorganisation, altså FTF- og AC-gruppen, og så skal jeg nok lade være med at kommentere, hvor mange forbund og afdelinger der efterfølgende har gjort det. Men officielt er der altså en tredjedel af LO-organisationerne, som ikke har fundet det nødvendigt at afkorte dagpengeperioden for nu at tage et af eksemplerne. Det står direkte i det, så der er da et rimeligt grundlag for en politisk kontant drøftelse af det betimelige heri.

(Kort bemærkning):

Ulla Tørnæs (V):

Det er ministerens forsøg på at berolige bl.a. Venstre med hensyn til de mange bemyndigelser, som er indeholdt i lovforslagene, der kalder mig på talerstolen. Jeg anmoder blot om, at ministeren viser forståelse for, at vi selvfølgelig er nødt til, da nu ministeren selv har givet forklaring på, hvorfor det ikke er omfattet hverken af bemærkningerne eller af det lovmæssige stof, at have hånd i hanke med, at vi nu følger aftalen eller forståelsespapirets indhold, og det beder jeg blot om ministerens forståelse for. Og det er vi så nødt til at tekniske grunde at gennemføre via spørgsmål eller via debat i Arbejdsmarkedsudvalget, og det håber jeg ministeren er parat til.

Så kom ministeren også med et par bemærkninger om de økonomiske regnestykker, der er i lovforslagenes bemærkninger, og her beder jeg igen om forståelse for, at vi selvfølgelig er nødt til at have en lidt nærmere analyse af tallene. Vi kan ikke vide og har ikke som ministeren forudsætninger for at vide, hvad der står mellem linjerne, hverken når vi taler om bekendtgørelse, eller når vi taler om det økonomiske regnestykke. Her må ministeren altså nødvendigvis have forståelse for, at vi selvfølgelig er nødt til at se nærmere på det.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Frandsgaard (FP):

Ministeren bebrejdede, at der var nogle, der var i tvivl om LO's kompetence. Jeg ved ikke, om det var rettet mod min tale. Jeg sætter ikke på nogen måde spørgsmålstegn ved deres kompetence, men i Fremskridtspartiet forbeholder vi os altså retten til at have vores mening om lovforslagene. Det mener jeg vi har ret til, hvis ikke på den ene måde så på den anden måde.

Jeg beklager meget over for ministeren, at jeg nævnte de problemer, eksportindustrien står over for. Jeg forstår på ministeren, at det ikke rigtig vedrører de tre lovforslag i dag, men dér er jeg af en anden mening. Jeg mener i allerhøjeste grad, at det har en stor betydning for de tre lovforslag i dag.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg vil godt sige til arbejdsministeren, at når jeg nævnte det her med opbevaringssteder, så har det noget at gøre med, at man inden for AF-systemet har haft meget svært ved at få det til at fungere. Jeg erindrer da også, at arbejdsministeren på et tidligere tidspunkt har udtalt sig om, at det ikke fungerede godt nok. Det er baggrunden for, at vi havde en vis mistillid til arbejdsformidlingens evne til at behandle de her problemer med at få de langtidsledige og de tunge ledige ud på arbejdsmarkedet i den aktivering, der her er lagt op til.

Vi tror på, at det, som jeg også nævnte, er nødvendigt, at der skal være andre med i den aktivering, som er uden for AF. Vi har to store mastodonter, som er så tunge, at de faktisk har været en bremse for at få tunge ledige ud på arbejdsmarkedet, og det er arbejdsmarkedetsrådene og AF.

Derfor vil jeg godt sige til ministeren: Jeg håber, at vi får taget fat på og virkelig får gjort det effektivt på det område, samtidig med at vi benytter os af nogle andre områder, som kan være med til at skaffe den beskæftigelse, der skal til.

Ministeren nævnte også, at det ikke drejer sig om virksomhederne i dag. Nej, det gør det ikke, men det hænger dog sammen i sidste ende, og jeg må nok have lov til at sige til ministeren, at det måske kunne give anledning til, at regeringen overvejede at lette virksomhedernes byrder, så de var i stand til at opsuge den arbejdskraft, der skal ud.

Formanden:

Så er det hr. Jens Vibjerg som ordfører i anden omgang.

Jens Vibjerg (V):

Jeg rejste jo i mit første indlæg en række problemer og gav også udtryk for bekymringer på en række felter. Jeg håber selvfølgelig, at mine bekymringer og min skepsis viser sig at være ubegrundede.

Men der er et punkt, som jeg vil nævne her også, og det er reglerne om befordringsgodtgørelse. De bliver vel efterhånden udformet, således at kun privat jobtræning og jobrotation ikke berettiger til befordringsgodtgørelse, dvs. at nogle af de bedste instrumenter til at få ledige i arbejde bliver økonomisk mindst tillokkende. Det virker ikke særlig logisk. Jeg synes, at man med rette kan spørge, hvorfor nogen i det hele taget skal have befordringsgodtgørelse. Det er jo ikke det, der kendetegner det ordinære arbejdsmarked.

Jeg vil også godt sige noget positivt, fordi der er jo en række positive ting i lovforslaget – som jeg ikke her kan nå at komme omkring – men vi må jo indrømme, at det mere skyldes arbejdsmarkedets parter end ministeren.

Det er jo positivt med den tidligere aktivering og ikke mindst for den ældre del af de ledige, nemlig dem, der er over 50 år, for kommer man i den alder til at gå for længe, er risikoen for et mere vedvarende fravær fra arbejdsmarkedet overhængende.

Jeg vil også godt rose ministeren for, at han har erkendt og har medtaget i lovforslaget, at a-kassernes rådighedsvurderinger ikke er gode nok. Ministeren skal da også roses for, at han lukker lidt op for forsøgsvirksomhed i et par regioner, selv om ambitionsniveauet her er til at overse.

Jeg kan slutte med at give tilsagn om, at Venstre selvfølgelig vil være konstruktiv i udvalgsarbejdet i håb om, at vi får et godt resultat.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

I forhold til den, undskyld udtrykket, detalje, som hr. Jens Vibjerg har fat i omkring befordring i forbindelse med privat jobtræning, skal man huske to ting, nemlig at der er befordringsfradrag og at der ikke er noget indtægtsloft i forbindelse med den private jobtræning, så der er sådan set en form for ligestilling mellem de forskellige aktiveringsformer.

Til hr. Fransaard og hr. Mogens Andreasen: Hør nu her, arbejdsmarkedsreformen er jo i virkeligheden det bedste signal og den bedste håndsækning til dansk erhvervsliv, man kan forestille sig, fordi det hele går ud på, at den ledige arbejdskraft skal opkvalificeres, skal jobtrænes, således at man kan få den arbejdskraft med de rette kvalifikationer, som der nu er behov for.

Med hensyn til de mange bemyndigelser og til økonomien har jeg stor forståelse for, at man

har brug for at komme længere ned i substansen, og det bliver der mulighed for dels ved direkte drøftelser mellem partierne og undertegnede, dels gennem de spørgsmål, som jeg forventer naturligt opstår under Arbejdsmarkedsudvalgets behandling.

Jeg kan ikke lade være med at citere fra forståelsespapiret, hvor arbejdsmarkedets parter og regeringen har formuleret, at regeringen nu vil udarbejde lovforslag, der vil blive sendt til høring i Landsarbejdsrådet på dette grundlag, altså på grundlag af forståelsespapiret, og så står der:

»Regeringen vil i de kommende forhandlinger i Folketinget arbejde for at realisere de elementer, hvorom der er opnået enighed.«

Og så kommer det essentielle:

»Regeringen vurderer under forhandlingerne i Folketinget, hvorledes dette sikres i videst muligt omfang.«

Det kalder jeg tillid, og den tror jeg godt man kan forlade sig på, også fra Folketingets partiers side.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg må lige sige til arbejdsministeren, at befordringsfradraget har regeringen jo næsten ødelagt.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Jeg vil godt sige, at nu skal arbejdsministeren ikke sidde og være nervøs for, at Dansk Folkeparti ikke går positivt ind i det, og det har jeg allerede sagt tidligere. Vi går positivt ind i arbejdet i udvalget, sådan så vi kan få løst nogle af disse problemer.

Men med den overtalelsesevne, som arbejdsministeren er i besiddelse af, var der måske en mulighed for, at arbejdsministeren kunne overtale skatteministeren til at fremsætte et lovforslag, der ændrer byrderne for virksomhederne, så det giver dem bedre muligheder for at løse nogle af de problemer, som arbejdsmarkedsreformen skal løse.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 6:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af reformer på arbejdsmarkedet.

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 8/10 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg er enig med forslagsstillerne fra Enhedslisten i, at der er behov for reformer på arbejdsmarkedet.

Arbejdsmarkedspolitikken har været en vigtig faktor i den positive udvikling i beskæftigelse og ledighed, som har karakteriseret udviklingen på det danske arbejdsmarked i de seneste 5 år.

For at sikre fortsat vækst i beskæftigelsen og yderligere fald i ledigheden på lidt længere sigt er det nødvendigt med flere initiativer på arbejdsmarkedet, initiativer, som dels øger arbejdsudbudet og arbejdskraftens kvalifikationer og dels gør arbejdsmarkedet mere rummeligt og mere fleksibelt.

Det var derfor, vi fra regeringens side i 1997 nedsatte et udvalg, der skulle se på en videreførelse af arbejdsmarkedsreformerne, det såkaldte 2005-udvalg. Udvalgsarbejdet skulle danne grundlag for en tilpasning, målretning og forenkling af arbejdsmarkedslovgivningen med virkning fra 1999.

Regeringen har efterfølgende på møder med organisationerne på arbejdsmarkedet drøftet retningslinjerne for videreudviklingen af arbejdsmarkedsreformerne. Resultatet af disse drøftelser fremgår af det såkaldte fælles konklusionspapir, som vi under de foregående